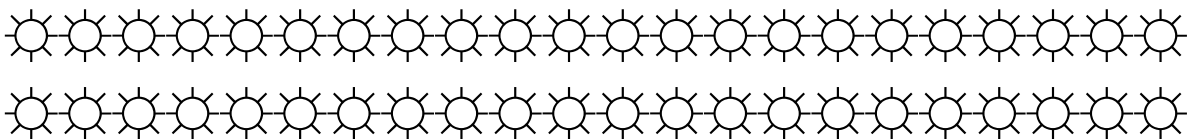

**DR. SALGA
ATTILA**

**KIDOLGOZOTT
ESZPERANTÓ
TÉMALISTA**

Debrecen 2018

© Dr. Salga Attila

Debrecen 2018

SALGA ATTILA

KIDOLGOZOTT ESZPERANTÓ TÉMALISTA

A bizottság előtti szóbeli eszperantó vizsga tételhúzással kezdődik.

- a) Témakártya választása. A/5-ös lapon négy téma szerepel.
- b) Képleírás. Két képből egyet kell kiválasztani.
- c) Szituáció húzása.

A vizsgáztató a témakártya négy feladatát összehasonlítja a kép és a szituáció témájával. Egyezés esetén csak a másik kettőt kérdezheti. Ha nincs hasonlóság, akkor szabadon dönt, hogy a négyből melyik kettőt kéri számon. A hallgató ebből nem érzel semmit.

Az alábbi összeállítás a témakártyák anyagát dolgozza fel több változatban. A címek alatti magyar nyelvű kérdések csak ötletet adnak a vizsgáztató számára, tehát nem kötelezőek.

Mivel már a tételhúzáskor elindul a diktafonos felvétel, a vizsga első részére az előírt öt percből csak maximum 3-4 jut. Ennyi idő alatt kell a vizsgáztató által megjelölt két témát „megtárgyalni”. Ebben a jegyzetben a témakörök kidolgozása általában rövid, és a kis monológok több szempontból válaszolnak a tanár által feltehető kérdésekre.

Minden témakörből elegendő egyet-kettőt választania és bemutatnia.

A választás szubjektív.

NEM KELL,

- mert hosszú,
- sok benne az ismeretlen szó,
- nem értem.

KELL,

- mert rövid,
- könnyen megtanulható,
- értem,
- más témákkal is összefügg.

Az ONYC által közölt témák között gyakran vannak átfedések. Ez azt jelenti, hogy egy-egy megtanult szöveget több helyen is felhasználhat.

A vizsga ideje 3 x 5 (= 15) perc.

1A) CSALÁD, ROKONOK, BARÁTOK, GENERÁCIÓK

Mutatkozzon be. Beszéljen a rokonairól. Milyen gyakran és milyen alkalmakkor találkoznak?

Milyen előnyei és hátrányai vannak több generáció együttélésének?

Generacioj 1

Mi loĝas kun miaj gefiloj kaj edzo. Niaj gefiloj obeas nin (szót fogadnak), ni ne havas generaciajn problemojn. Ofte ni diskutas (vitatkozik), se ni havas diferencojn en niaj opinioj (véleménykülönbség), sed poste ni konsentas (megegyezik). Ni estas tre feliĉaj, ke ni povas loĝi kune.

Generacioj 2

Nia familio konsistas el miaj gepatroj edzo kaj gefiloj. Mia patrino havas 70 jarojn, kaj mia patro estas 73 jara. Ofte ili kritikis nin, ĉar ni ekskursas, somere ripozas ĉe la maro aŭ Balatono. Ili estis malriĉaj, kaj neniam ili povis somerumi. Ili ne povis travivi (átél) la belegan senton de libereco, trankvileco, refreŝiĝo dum libertempo. Tamen ili estas pacemaj, kaj ili komprenas, ke nia generacio pensadas alimaniere, ni estas modernaj.

Parencoj

Mi havas kelkajn parencojn: du geavojn, du gefratojn, ses gekuzojn. Kompreneble kun miaj gefratoj mi renkontiĝas ĉiutage. Mi povas renkonti aliajn malofte – Kristnaske, Paske, naskiĝtage kaj nomtage. Ni estimas unu la alian. Ni ŝatas helpi unu al la alia, se ni havas tiujn problemojn, kiujn ni ne povas solvi memstare (önállóan).

1B) ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK

Melyik a legkedvesebb ünnepe és miért?

Milyen egy átlagos vasárnap az Ön családjában?

Kristnasko

Kristnasko estas la festo de la amo, feliĉo, familioj. En Hungario Kristnaske oni dekoras (dísziĉtenek) pinojn (fenyőfákat). Oni pendigas (akaszĉtanak) bonbonojn, ĉokoladetojn en ornamitaj paperaĉoj (díszes papírban), krome oni pendigas globetojn el vitro (üvegdíszek), bakaĉetojn (kis sütemények) ktp.

Oni donacas diversajn aĉojn unu al la alia.

Je la Kristnasko mi ricevis de miaj gepatroj biciklon, poŉtelefonon (mobiltelefon) kaj fotoalbumojn. Mi donis al ili littolaĉojn (ágynemű), garnituron de tetasoj (teáskészlet) kaj kafokuirilon (kávéfőző). Mi donacis valorajn librojn al miaj gefratoj, kaj mi ricevis vestaĉojn de ili. Ni estis tre feliĉaj kaj gajaj.

Silvestro – Nova Jaro

Oni tre ŉatas festotagojn, ĉar tiam oni ne devas labori.

Dum la lasta tago de la jaro plej multaj hungaroj rigardas televidprogramojn, dume ili trinkas vinon, kaj noktomeze ĉampanon. Oni tintas glasojn da ĉampano (koccintanak egy pohár pezsgővel) je la nova jaro, la novaj sukcesoj (az új évre, az új sikerekre). Kelkaj homoj promenadas sur la stratoj, trumpetas (trombitál), kriadas, dancas, surhavas maskojn (álarc), piroteknikaĉas (petárdáznak).

Pasko

En Hungario fraŉloj, knaboj kaj sinjoroj vizitas parencinojn, konatinojn por spruĉigi (locsolni) ilin per parfumo, odekolono (kölni), akvo. Laŉ tradicioj tiam virinoj estos sanaj, gajaj, puraj kaj gravedemaj (termékenyek). Ili gastigas virojn, donas al ili donacojn: veraĉjn, koloritajn (festett) ovojn (tojásokat); al knaboj ili donas ĉokoladajn ovojn kaj monon.

Mi tre ŉatas tiun grandan feston.

La 20-a de Aŭgusto

Tiam estas la nomtago István (Stefano). Nia unua reĝo estis Stefano, kiu poste iĝis Sankta, ĉar li kaj la hungaroj akceptis (elfogadták) la kristanisman. La 20-an de Aŭgusto ni festas lin, lian memoron. Tiutage estas la festo de rikolto (aratás). Tiam en Debrecen oni aranĝas (rendeznek) florkarnavalon; tie kaj en aliaj komunumoj (település) okazas piroteknikaĵoj (tűzijáték).

Naskiĝtago

Naskiĝtago estas granda festo en familioj. Ĝi estas nur foje ĉiujare. Familianoj kaj geamikoj gratulas tiun, kiu festas sian naskiĝtagon. Li/ŝi ricevas diversajn donacojn, ekzemple valorajn librojn, poŝtelefonon (mobiltelefon), florojn, vestaĵojn, tekokomputilon (laptop) ktp. Tiam la familianoj manĝas bongustajn manĝaĵojn: farĉitajn brasikojn, fiŝsupon, gratenitan fiŝaĵon, desertojn, torton, bakaĵojn. Ili trinkas bieron, ĉampanon, vinon, konjakon, palinkon. Oni diras, ke oni devus havi kelkajn naskiĝtagojn ĉiujare.

Kelfoje okazas, ke oni donacas eskterlandan vojaĝon al tiu, kiu festas sian naskiĝtagon. Laŭ mia opinio tio estas tre utila ebleco.

Nomtago

Kelkaj homoj havas nomtagon ne nur unufoje, sed kelfoje. Nomtage oni donacas librojn, vestaĵojn, bukedojn da floroj (virágcsokrokat), eĉ biciklojn, televidilojn. Oni povas festi en restoracioj kaj manĝi bongustajn hungarecajn manĝaĵojn. Mi havas nomtagon la ...-an de Lastfoje mi ricevis de miaj gepatroj poŝtelefonon kaj kostumon (kompleton).

Geedziĝo, geedziĝa festo

Kiam junulo kaj junulino tre amas unu la alian, ili volas kunligi (összekötni) sian vivon poreterne (örökre), ili geedziĝas ĉe matrikulisto (anyakönyvvezető) kaj en preĝejo. Ili respondas laŭtan „jes”, kiam la pastro /matrikulisto demandas ilin pri sia serioza decido (komoly elhatározás). Dum la festo ĉeestas (jelen vannak)

gepatroj, geavoj, gefratoj, gekuzoj, geamikoj kaj aliaj. Poste sekvas longa manĝado, trinkado, dancado, amuziĝo. La novbakita (újdonsült) geedza paro vojaĝas al nuptovojaĝo (nászútra).

Nia geedziĝa festo estis antaŭ dek jaroj. Ni estis tre feliĉaj kaj gajaj. Ni nuptovojaĝis al Venecio (Velece).

Ĝenerala semajnfino 1

Sabate kaj dimanĉe mi ne laboras, do mi povas pasigi la semajnfinojn kun miaj familianoj. Mi ellitiĝas je la oka horo. Mi matenmanĝas abunde (bőségesen), ĉar mi ne rapidas. Niaj familianoj estas tre feliĉaj, ĉar ni povas pasigi la tempon kune kaj agrable. Mia edzino kuiras, fritas, niaj gefiloj ludas, retumas (neteznek) aŭ televidas. Mi kutimas helpi al mia edzino en la preparo de la manĝaĵoj: volonte mi senŝeligas terpomojn (krumplit hámozok), muelas viandon (húst darálok), lavas telerojn, deĵoras (felügyelek), kiam ŝi gladas (vasal) dum kuirado ktp. Ĝenerale ni tagmanĝas je la 12a horo kaj 30 minutoj. Posttagmeze mi rigardas sportprogramojn, futbalmatĉojn, interparolas kaj kartludas kun miaj gefiloj. Kelfoje ni vizitas kinejon; somere, kiam la vetero estas bona, ni vizitas strandon. Vespere ni ellitiĝas je la 10a horo. Ĝenerale mi ne sonĝas (álmodom), sed kelkfoje mi vidis terurajn (szörnyű) situaciojn, en kiuj oni persekutis (üldöztek) min, kaj mi ne povis rifuĝi (elmenekülni).

Ĝenerala semajnfino 2

En nia urbo ekzistas kelkaj diskokluboj. Semajnfine mi ŝatas viziti ilin. Vendrede vespere mi kaj miaj geamikoj kunvenas, kaj ni ekiras al iu diskoteko. Tie dancas multaj gejunuloj. Bedaŭrinde la muziko estas tre laŭta.

Mi ŝatas danci kun mia amikino, kies nomo estas Ági. Ĝenerale ni restas tie ĝis noktomezo.

Sabate mi dormas ĝis la deka horo. Post la matenmanĝo mi preparas min al la studhoroj. Mia patrino kuiras bongustajn manĝaĵojn. Niaj familianoj tagmanĝas kune.

Posttagmeze mi lernas aŭ rigardas televidprogramojn, vizitas kinejon kun mia amikino.

Dimanĉe ripozante kaj aŭskultante muzikon, mi lernas, poste mi promenas kun nia hundo Cézár en la parko.

Mi tre bedaŭras, ke la tempo flugas rapide. Kiam mi enlitiĝas je la deka vespere, mi pensas pri la sekvonta, longa semajno.

Ĝenerala semajnfino 3

Semajnfine ofte ni ekskursas al la montaro Bükk, kie ni enspiras (belélegzünk) freŝan aeron, kuras, futbalas kaj ĝuas (élvezzük) la belecon de la naturo.

Pasintfoje mi vizitis Eger, kiu famas pri fortikaĵo, minareto, vinoj, belega, historia urbocentro.

Vintre semajnfine ni kutimas skii en Bánkút kaj Kékestető. Semajnfine ni estas tre feliĉaj kaj gajaj, ĉar niaj familianoj povas pasigi la tempon kune kaj agrable.

Nomtago 2

Kiam mi havas nomtagon, miaj familianoj gratulas min. Mi ricevas donacojn. Lastfoje mia edzo donacis al mi oran ringon, kaj mi tre ĝojis pri ĝi.

Naskiĝtago 2

Okaze de mia naskiĝtago niaj familianoj tagmanĝas en restoracio. Ni mendas (rendel) diversajn, bongustajn manĝaĵojn, trinkas ruĝan vinon, kaj ni fartas tre bone.

Florkarnavalo en Debrecen

La 20-an de aŭgusto estas festo de la plej granda hungara reĝo, Stefano la Sankta. Li estis la fondinto de nia kristana lando.

Tiutage en Debrecen oni organizas florkarnavalon, kiun rigardas cent-ducent mil enlandaj kaj eksterlandaj turistoj.

Mi tre ŝatas la karnavalon, kiam dum 2-3 horoj mi povas ĝui (élvezni) 10-14 ornamitajn (feldíszított) trafikilojn, ĉarojn. Ili estas faritaj el po tricent-sescent mil da floroj.

Ili ilustras diversajn figurojn, personojn de nia historio, nuna tempo: la sanktan kronon (szent korona), ĉevalojn kun ĉevalistoj, ŝafojn kun ŝafistoj, aŭtojn, baskulputojn – ĉio estas farita el sekigitaj (szárított) kaj veraj (igazi) floroj. Tiam rolas (szerepelnek) diversaj orkestroj, ensembloj, popoldancistoj, majoretaj grupoj, kiuj venis el diversaj landoj kaj el Hungario.

2A) LAKÓHELY, LAKÁS, HÁZIMUNKA

Miért szereti lakóhelyét? Mit változtatna a lakásában, ha megtehetné?
Hogyan osztják meg a házimunkát? Miért?

Debrecen

Debrecen estas la dua plej granda urbo en Hungario.

En ĝi loĝas ĉirkaŭ 230 mil da loĝantoj.

Ĝi estis dufoje la ĉefurbo de Hungario: en 1849 kaj 1944.

Ĝiaj vidindaĵoj estas:

- ✓ Granda Kalvinana Preĝejo
- ✓ nova kaj malnova urbodomoj
- ✓ Muzeo Déri
- ✓ Katedralo Anna la Sankta
- ✓ grekokatolikaj kaj romkatolikaj preĝejoj
- ✓ sinagogo
- ✓ Hotelo Ora Taŭro (Aranybika)
- ✓ strando
- ✓ kuracbanejo
- ✓ diversaj monumentoj
- ✓ Granda Parkbaro
- ✓ zooparko
- ✓ la dua plej granda universitato en Hungario
- ✓ botanika ĝardeno
- ✓ Kalvinana Kolegio
- ✓ Kalvinana Universitato
- ✓ malnova urbodomo
- ✓ moderna urbocentro
- ✓ florkarnavalo
- ✓ stadiono Főnix
- ✓ stadiono Hódos
- ✓ teatro Csokonai
- ✓ Kulturcentro Kölcsey
- ✓ Akvatiko ktp.

Miskolc

Miskolc estas la tria plej granda urbo de Hungario. Ĝi situas en la nordorienta parto de nia lando. Ĝi havas ĉirkaŭ ducent mil loĝantojn.

Ĝiaj vidindaĵoj estas: Universitato kun studenthejmoj kaj belegaj parkoj, Muzeo Otto Herman, galerio, belvidejo sur monteto Avas, diversaj hoteloj, Popolparko, monumentoj, grekokatolikaj, romkatolikaj kaj kalvinanaj preĝejoj ktp.

En urboparto Diósgyőr troviĝas fortikaĵo kaj sovaĝbesta parko.

En urboparto Lillafüred oni povas ripozi en Hotelo Palaco, rigardi laĝeton, akvofalon (vízesés) kaj kavernojn (barlang).

En la proksima urboparto Tapolca troviĝas belega parko kaj kuracbanejo Kaverno. Tie oni povas kuraci sin, baniĝi, naĝi, sunumi.

Avantaĝoj de vilaĝoj

Mi loĝas en vilaĝo ... Mi ŝatas loĝi tie, ĉar la aero estas freŝa, ĝiaj loĝantoj estas amikemaj, simpatiaj, laboremaj. Ili helpas unu al la alia. Tie loĝas miaj konatoj, amikoj, familianoj kaj parencoj. Ni povas kontaktiĝi ofte kaj rapide.

Nia vilaĝo evoluas kontinue (folyamatosan), kaj la interurba trafiko estas fidinda (megbízható). Oni povas atingi la proksiman urbon rapide per trajnoj aŭ aŭtobusoj.

En mia vilaĝo oni povas bredi (tart, tenyészt) dombestojn: porkojn, kokinojn, bovojn, ĉevalojn. Ni havas kelkajn kokojn kaj kuniklojn (házinyúl).

Mi estas kontenta pri nia domo. Ni aĉetis ĝin antaŭ tri jaroj. Ni devis renovigi la koridoron kaj la antaŭĉambbron.

Avantaĝoj de urboj

En urboj oni povas viziti teatron, kinejon, muzeon, galerion, koncertojn, sportaranĝojn (sportrendezvények). La loka kaj la interurba (távolsági) trafiko estas fidindaj (megbízható).

Mi estas kontenta pri mia urbo. Tie loĝas miaj familianoj, amikoj, parencoj kaj kolegoj. Tie estas grandaj magazenoj Tesco, Aldi, Penny, Coop, kie mi povas aĉeti ĉion, kio estas bezonata (amire szükségem van).

Mi estas malkontenta

Mi estas malkontenta pri nia domo, ĉar ĝi estas malgranda. Sekvontjare ni volus renovigi kaj larĝigi (kibővíteni) ĝin, por ke ĝi fariĝu 100 kvadratmetra. La

projekto (terv) jam estas preta; ni dezirus preni krediton (hitel) de iu banko por la rekonstruado (felújítás). Mi esperas, ke poste ni povos repagi tiun altan sumon al la banko.

Labordivido

Preskaŭ ĉiuj viroj pensas, ke virinoj devas purigi loĝejon, ŝuojn, polvosuĉi tapiŝojn, lavi vestaĵojn, telerojn, kuiri, friti, baki rosti, varti (nevel) gefilojn, kudri, stebi. Viraj „taskoj” estas legado de gazetoj, ĵurnaloj, libroj, televidrigardado, trinkado de biero kaj hejma ripozado. Tio estas granda miskompreno (félreértés).

En nia familio ekzistas labordivido (munkamegosztás) ekde multe da jaroj. Mia edzo veturigas niajn gefilojn al la infanĝardeno (kaj matene kaj posttagmeze fine de sia laboro). Li havas tempon por aĉetadi, laboreti en nia ĝardeno. Ofte li helpas al mi lavi telerojn, kaj ĉiam li estas kara, tolerema. Niaj gefiloj lavas siajn vestaĵojn memstare (önállóan), purigas siajn ĉambrojn, du-trifoje semajne ili preparas al ni matenmanĝon.

Tiu labordivido helpas havi pli multe da libera tempo, kiun ni povas pasigi kune. Ni vizitas kinejon, teatron, ekspoziciojn (kiállítás), ofte ni ekskursas.

Tiu vorto „labordivido” povas helpi en la solvo de diversaj problemoj, faciligi, nian geedzan vivon (házasélet). Tiel nia vivo fariĝas pli sentoriĉa (érzelemileg gazdagabb), agrabla kaj tolerebla.

Loĝejo, domo

Mia loĝejo (domo) estas meblita moderne. Ni komencis modernigi ĝin antaŭ du jaroj. Ĝis tiam ni havis malnovajn tablojn, seĝojn, ŝrankojn, sed daŭre (folyamatosan) ni aĉetadis novajn meblojn. Ni ŝparis monon, kaj aĉetis necesajn meblojn. Ni devos ŝanĝi ankaŭ niajn tapiŝojn en tiu jaro. Ni volus rekonstrui nian domon. Ni devas ekhavi sufiĉe da mono (elég pénz) por realigi (megvalósít) tiun planon (terv).

Eble mi ricevos krediton de iu banko. Je feliĉo mia bopatro laboras kiel masonisto (kőműves) kaj farbisto (szobafestő). Li povas helpi multe al ni.

2B) LAKÓKÖRNYEZET, SZOMSZÉDOK, NEVEZETESSÉGEK

Beszéljen a településről/környékről/utcáról, ahol él.
Mutassa be lakóhelyének legszebb/legérdekesebb
részét/nevezetességeit.

Pri nia strato

Apud nia strato kreskas altaj arboj, kiuj ombrigas (beárnyékolják) ĝin. Proksime estas la urbodomo (vilaĝdomo), du grandaj magazenoj. La trafiko (forgalom) estas malvigla (gyér), do la aero estas pura kaj freŝa. Neniam mi pensis, ke iam mi povas loĝi en tiu belega, moderna ĉirkaŭaĵo, kaj nun mi estas feliĉa. Ni translokiĝis el urbo (vilaĝo)... antaŭ du jaroj.

Miaj gepatroj kaj geavoj loĝas proksime. Mia plej bona amiko loĝas en la najbara strato. Ni renkontiĝas ofte.

Pri nia domo

Mi loĝas en familia domo en urbo Hajdúböszörmény. Nia loĝejo konsistas el sekvaj ejoj: tagĉambro, dormoĉambro, du infanĉambroj, kuirejo, banĉambro, necesejo kaj koridoro.

En nia kuirejo estas tablo, kiun ĉirkaŭas ses seĝoj. Tie troviĝas gasfajrujo kaj fridujo, krome diversaj kuirvazoj. Meze de la loĝoĉambro staras tableto kun du foteloj. Dekstre estas kanapoj, maldekstre estas bretoj. Sur la bretoj staras libroj. Miaj libroj temas pri poemoj, noveloj, romanoj. Mia libraro enhavas (tartalmaz) enciklopediojn, mapojn kaj leksikonojn. Apud la bretoj estas ŝranko. Sur la ŝranko staras televidilo, altfidela muzik-komplekso, videoaparato, radio, multaj ĉambrokreskaĵoj (szobanövény).

Ni ŝanĝis loĝejon

Ni ŝanĝis loĝejon, kiu troviĝas en la kvina distrikto (kerület). Bedaŭrinde ĝi ne estas nova. Ĝi estis konstruita antaŭ dudek jaroj. En ĝi estas du ĉambroj, malgranda kaj mallonga koridoro, banĉambro kun necesejo, kuirejo, salono kaj manĝajkamero.

Mia edzo kaj mi devos voki diversajn specialistojn (entreprenistojn) por plenumi faklaborojn kaj renovigi nian loĝejon.

Laŭ mia opinio murfarbisto (szobafestő) devos tapeti du ĉambrojn kaj la koridoron. Bedaŭrinde tio kostos multe.

Nun ni loĝas ĉe miaj bogepatroj ĝis julio. Ni devos labori multe, tamen ni estas tre feliĉaj.

Aĉeteblecoj

En nia komunumo (település) ekzistas riĉaj aĉeteblecoj (bevásárlási lehetőség). Proksime al nia domo troviĝas du grandaj magazenoj (superbazaroj) TESCO kaj Penny. Mi tre ŝatas aĉeti tie, kiam oni donas rabaton (kedvezmény).

Ĉu tie estas vidindaĵoj?

Mi loĝas en malgranda vilaĝo, kie ne troviĝas famaj vidindaĵoj. Mem la katolika templo en baroka stilo estas interesaĵo. Por niaj vilaĝanoj gravaj renkontiĝejoj (fontos találkozási helyek) estas drinkejo (italbolt), sukeraĵejo (cukrászda), futbalejo, magazenoj, ŝuriparejo (cipőjavító), poŝtofico, kuracista atendejo (orvosi rendelő), vendohalo (piac).

Balmazújváros

Nia urbo Balmazújváros havas 20 mil loĝantojn. En la centro de nia urbo troviĝas la kastelo de Semsey kun memormuzeo.

En la ĝardeno de la kastelo estas kuracbanejo, kies akvo egalas al la kuracforto kaj kuracelementoj de la banejo en Hajdúszoboszló.

Multaj turistoj vizitas nian urbon, ĉar ĉi tie naskiĝis la fama hungara verkisto Péter Veres kaj la artisto Imre Soós.

La memormuzeo pri Péter Veres troviĝas najbare al la domo de niaj geavoj en la strato Kadarcs.

Somere oni organizas diversajn programojn. Ekzemple, meze de aŭgusto oni aranĝas muzikvesperojn en la kastelo. Blovmuzik-orkestroj renkontiĝas kaj konkuras. La unuan de majo oni organizas memorbiciklan konkuron (emlékverseny).

3A) FOGLALKOZÁS, MUNKAHELY,

KOLLÉGÁK

Beszéljen foglalkozásáról és munkájáról (feladatok, kollégák, munkahelyi légkör).

Agrabla etoso

Mi laboras en banko kiel kasistino. Dum mia laboro mi fartas bone. Mi surhavas belan uniformon. Mia laboro komenciĝas je la 7a kaj duono. Mi veturas al mia laborejo per mia aŭto. Mia laboro estas kompleksa, kiu postulas (követel) multe da atento (figyelem), pacienco (türelem). Miaj koleginoj helpas al mi, se mi havas problemojn. Mi laboras en agrabla etoso (légkör, hangulat).

Malagrabla etoso

Mi laboras kiel instruisto pri matematiko. Dum mia laboro kelkfoje mi fartas malbonete, ĉar mi sentas, ke miaj gekolegoj estas ĵaluzaj (féltékenyek), enviaj (irigyek). Laŭ mia opinio la lernantoj tre ŝatas min, ĉar mi instruas ne nur la lernomaterialojn, sed sukcesajn lernometodojn (tanulási módszerek). Mi okupiĝas pri la lernantoj post la lernohoroj, sed miaj kolegoj havas familiojn, kaj ili ne havas liberan tempon por fari tion. Mi laboras en malboneta etoso.

Mia laborejo 1

Laŭ mia opinio mia laborejo estas ĉefe ne en la bazlernejo, sed en la klasejo mem, kie mi gvidas lernohorojn. Mi fartas bone nur en la klasejo, kie la lernantoj aŭskultas min. Ni kalkulas, legas, desegnas, mi klarigas al ili la lernomaterialon.

Mia laborejo 2

Mi laboras kiel sekretariino (titkárno). Mi helpas la laboron de nia ĉefo. Mi tajpas (gépelt) leterojn, protokolojn (jegyzőkönyvek), kuiras kafon ktp.

Mia kolegino

Mia plej bona kolegino sidas apud mi dum mia labortempo. Ni povas priparoli (megbeszél) la problemojn, ofte ni solvas ilin kune. Ŝi estas inteligenta, kara. Post laboro ofte ni vizitas unu la alian, tio signifas, ke ni estas bonaj amikinoj.

3B) OTTHONI, ISKOLAI, MUNKAHELYI NAPIREND

Ön korán kelő vagy későn fekvő típus? Mikor kezdi és fejezi be a munkát?

Szeretne-e ezen változtatni? Mi lenne az ideális?

Hogyan tölti a hétvégéket? Szokott-e hétvégén tanulni/dolgozni?

Mi a véleménye a hétvégi tanulásról/munkavégzésről?

Tagordo 1

Ĝenerale mi vekigâs ĉirkaŭ je la kvina horo labortage. Mi iras en la banĉambron, kie mi purigas miajn dentojn, lavas min, viŝas min, vestas min. Mi manĝas rostpanon. Mi trinkas verdan teon aŭ nigran kafon. Mi veturas al mia laborejo per nia aŭto. Mi tagmanĝas inter la 12a kaj la 13a horo en mia laborejo. Post laboro ĉirkaŭ je la kvara horo mi veturas hejmen. Mi okupiĝas pri mia edzo, mia filino, kuiras vespermanĝon, televidas. Mi interparolas kun miaj familianoj pri ĉiutagaj aferoj (hétköznapi dolgok). Mi banas min ĉirkaŭ je la naŭa horo. Mi enlitiĝas je la deka horo.

Tagordo 2

Mi estas kontenta pri mia tagordo. Tamen se mi povus ŝanĝi ĝin, mi atingis pli multe da libera tempo por aktiva ripozado kaj dormo. Bedaŭrinde mi ne havas tempon por sporti. Se mi povus sporti, mi povus kompili (összeállítani) idealan tagordon por mia bonstato.

Tagordo 3

Mi laboras de la oka ĝis la kvara. Mi devas ellitiĝi frue, ĉar mi devas veturi al mia laborejo du horojn. Post mia laboro mi veturas hejmen, kie miaj familianoj atendas min. Mi devas kuiru, friti ion, poste lavi, gladi, purigi, polvosuĉi. Je feliĉo (szerencsére) mia edzo kaj miaj gefiloj helpas multe en la hejma laboro.

Festotage miaj familianoj intencas (szándékoznak) plifaciligi (megkönnyíteni) mian laboron. Ili helpas al mi purigi nian loĝejon, lavi telerojn. Ni rigardas televidprogramojn kune.

Semajnfine 1

Semajnfine mi devas labori en nia ĝardeno, purigi nian loĝejon, kuiri. Krome mi devas/devis lerni Esperanton, prepari min al la studhoroj en la universitato.

Semajnfine 2

Laŭ mia opinio oni ne devas labori semajnfine. Ekzistas aktiva kaj pasiva ripozo. Kiam oni dormas, sidadas hejme sencele (cél nélkül), televidas, trinkadas bieron, tiam oni ripozas pasive. Ripozu aktive, tio signifas sporton (futbalon, kuradon, naĝadon, tenisadon, tablotenisadon), laboron en la ĝardeno, ekskurson, vojaĝon al eksterlando.

Semajnfine 3

Ofte mi plendas (panaszodom) pri la manko (hiány) de libera tempo. La plej grava problemo estas, ke dum mia laboro mi tre laciĝas (elfáradok). Sabate kaj dimanĉe mi ne laboras, kaj mi povas ripozi iomete (egy kicsit).

Mi legas la gazetojn, kiujn mi ne povis legi labortage. Mi manĝas abunde (bőségesen), ĉar labortage mi kuregas (rohanok), dormas pli longe ol alitempe (máskor), interparolas kun miaj familianoj, babiladas (csevegek) kun miaj amikoj pri la futbalo, virinoj, vojaĝoj kaj niaj gefiloj.

Hodiaŭ

Hodiaŭ mi vekiĝis (felébredtem) je la kvina horo. Mi ellitiĝis (felkeltem) post kelkaj minutoj. Poste mi demetis (levetettem) mian piĝamon, duŝis min (zuhanyoztam). Mi viŝis min (megtörölköztem). Mi vestis mian hejman vestaĵon. Mi trinkis fortan, dolĉan, nigran kafon kun kremŝaŭmo (tejszínhab). Mi manĝis panon kun butero. Poste mi kombis min (megfésülködtem), kaj mi vestis tiujn vestaĵojn, kiujn mi survahas nun.

Mi veturis per nia aŭto. Mia patro (edzo) stiris (vezette) la aŭton.

Mi alvenis antaŭ kelkaj minutoj (antaŭ du horoj, antaŭ duonhoro). Nun mi ekzameniĝas.

Mi fartas bone, ĉar mi ne estas malsana, tamen mia koro (szívem) batas (üt, ver) pli rapide kaj pli forte ol alitempe (mint máskor).

4A) ISKOLA, TANTÁRGYAK

Szeret/ett/-e iskolába járni és miért (nem)?

Meséljen kedvenc tanáiról/tantárgyairól.

Mi ŝatis viziti lernejon

Mi ŝatis viziti lernejon, ĉar mi havis konkretan celon: lerni plu en gimnazio, kaj poste en universitato. Mi finis la infanpedagogian fakon en Hajdúböszörmény. Mi estas feliĉa, ĉar mi ŝatas mian profesion.

Mi ne ŝatis viziti lernejon

Nun mi laboras kiel inĝeniero, kaj eble estas interese, ke mi ne ŝatis viziti bazlernejon. Tiam mi ne povis klarigi (megmagyarázni) ĝian kaŭzon (ok), sed nun mi jam scias. En mia familio neniu instigis (ösztönzött) min lerni, kaj mi ne lernis diligente. Tamen, kiam mi vizitis mezlernejon, mi ekŝatis la lernohorojn, pedagogojn, kaj mi fariĝis (lettem) diligentulo.

Miaj ŝatataj lernobjektoj

Mi lernis en bazlernejo dum ok jaroj, kaj en mezlernejo kvar jarojn. Tie mi ŝatis lerni matematikon kaj fizikon. Laŭ mia opinio ili estas gravaj lernobjektoj en la vivo de ĉiu homo. Oni devas kalkuli kaj koni la leĝojn (törvény) de la naturo, fiziko. Mi fariĝis instruisto de matematiko kaj fiziko.

Mia ŝatata instruisto

Mia ŝatata instruisto instruis la hungaran lingvon kaj literaturon en gimnazio. Li estis tre preciza, akurata, helpema kaj simpatia. Li helpis multe en la lernado. Li montris novajn, efektivajn (hatékony) lernometodojn (tanulási módszerek). De tiu tempo (azóta) mi ŝatas la hungaran literaturon kaj la mondliteraturon. Mi legas librojn regule (rendszeresen).

Pri la lernado kaj studado

Oni devas lerni ĝis morto. Oni komencas lernadi poemetojn de diversaj hungaraj verkistoj en infanĝardeno, bazlernejo. En la lasta tipo de la lernosistemo la lernantoj jam devas okupiĝi pri la bazoj de sciencoj (tudomány), do pri matematiko, kemio, fiziko, hungara lingvo kaj literaturo, fremdaj lingvoj, historio ktp.

La hungara instrusistemo konsistas el infanvartejo, infanĝardeno, bazlernejo, mezlernejo kaj universitato. La studprogramoj ŝanĝiĝas laŭ la progreso de la sciencoj, politiko kaj ŝtato ktp.

Laŭ mia opinio la instruistoj devas transdoni tiujn lerno- kaj studmaterialojn, kiuj estas proksimaj al la vivo, kiujn oni povas uzi sukcese en la laboro, fakoj, profesioj.

Lerniga sistemo en Hungario

En Hungario la eduka kaj lerniga sistemo (nevelési és oktatási rendszer) estas jena: infanvartejo, infanĝardeno, bazlernejo, mezlernejo, universitato.

En Hungario ekzistas du tipoj de mezlernejoj. Fakgimnazio donas nur profesion, gimnazio donas nur abituron.

Pri la lernado de fremdaj lingvoj

Multaj hungaroj laboras eksterlande. Komprenoble ili devas paroli bone tiun lingvon, kiun oni uzas en la konkreta lando. La ĝenerala mondlingvo estas la angla lingvo. Laŭ mia opinio ĝi estas malfacile ellernebla. Estus pli bone, se ĉiuj parolus Esperanton. Komprebele tio postulus multe da mono, energio kaj interŝanĝojn en la mondpolitiko.

La unuan fremdan lingvon oni lernas en la bazlernejo. Ili estas ĝenerale la angla, la germana aŭ la franca. Ĉi tiujn lingvojn la lernantoj lernas jam de la kvara klaso ĝis la fino de la gimnaziaj jaroj. En gimnazio la lernantoj devas elekti du lingvojn. Bedaŭrinde ilia pli multo (többségük) ne povas akiri ŝtatekzamenon pri ili.

Oni postulas ŝanĝojn

Oni postulas ŝanĝojn (változásokat követelnek) en la enhavo (tartalom) de lernomaterialoj. Laŭ mia opinio la hungara instrua sistemo (oktatási rendszer) devas doni modernajn sciojn (ismeret, tudás), kiujn la lernantoj/studentoj povas uzi (felhasználni) en la ĉiutaga vivo (hétköznapi élet).

4B) TOVÁBBTANULÁS, PÁLYAVÁLASZTÁS

Hogyan választott pályát? Ki/mi befolyásolta a döntését?

Magyarországon vagy külföldön érdemesebb továbbtanulni és miért?

Kaŭzo 1

Mia patro instigis (ösztönzött) min elekti mian profesion. Li laboras kiel bibliotekisto. En miaj infanaj jaroj mi lernis estimi (tisztel) verkistojn (író), poetojn, librojn, la hungaran literaturon. Mi legis multe, kaj evidentigis (nyilvánvalóvá vált), ke ankaŭ mi fariĝos bibliotekisto.

Kaŭzo 2

Jam dum miaj infanaj jaroj mi tre ŝatis kritiki miajn familianojn, amikojn. Mi havis privatan opinion pri ĉio, kaj mi tre ŝatis paroli, interparoladi. Poste miaj gepatroj proponis al mi, ke mi fariĝu ĵurnalisto, advokato (ügyvéd), prokuroro (ügyész) aŭ politikisto. Mi elektis la profesion de advokato.

Kaŭzo 3

Dum miaj gimnaziaj jaroj mi interesiĝis pri matematiko, sed mi ne volus fariĝi instruisto. Mi elektis la ekonomikan fakon, kaj nun mi laboras kiel librotenisto. Mi tre ŝatas mian profesion. Mi estas kontenta (elégedett).

Nur en Hungario

Neniam mi volis studi en eksterlanda universitato, ĉar mi tre ŝatas Hungarion. Kiam mi vizitis Grekion aŭ Slovakion, mi sentis nostalgion (honvágý). Mia familio, miaj geamikoj loĝas en Hungarujo, mi parolas nur mian gepatran lingvon, do mi ne sopiras (vágýakozik) pri anglaj aŭ germanaj universitatoj. Mi estas feliĉa en Hungario.

Eksterlande

Se mi parolus bone la anglan lingvon, tiam mi ŝatus labori en Anglio. Se mi havus feliĉon kaj sufiĉe da mono (elég pénzem), mi povus studi en iu angla universitato.

5A) KOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZÖK

Milyen kommunikációs eszközöket használ és milyen gyakran?
Milyen hatással vannak az emberi kapcsolatokra a technikai eszközök?

Interreto

Mi uzas la interreton. Mi havas retadreson. Mi tajpas (gépelek) kaj ricevas multajn leterojn. Mia retadreso estas: bela.toth@freemail.hu – bela-punkto-heliko-frimel-punkto-hu.

Mi rigardas kaj legas diversajn hejmopaĝojn (weboldalakat), kaj Esperantajn, kaj ne Esperantajn.

Mi elŝutis (letöltöttem) Esperantajn vortarojn, lingvokursojn kaj tiel plu.

Baldaŭ mi komencos korespondi kun italaj esperantistoj pri diversaj temoj. Bedaŭrinde mi havas malmulte da libera tempo por uzi la interreton.

Mi rigardadas Esperantajn hejmopaĝojn:

eszperanto-punkto-lap-punkto-hu, lernu-punkto-net, edukado-punkto-net.

Poŝtelefono 1

Ĉiuj homoj uzas poŝtelefonojn, ĉar ili devas havi rapidajn informojn pri la interŝanĝoj (változások) en la familia vivo, entreprenoj, komercaj aferoj (kereskedelmi ügyek) ktp.

Oni diras, ke tiu telefonreto estis ellaborite laŭ la komunikado de astronautoj kun siaj direktistoj (irányítók).

Ekzistas diversaj tipoj de poŝtelefonoj: Samsung, Alcatell, Sony Ericsson, Nokia ktp.

Tiuj poŝtelefonoj havas horloĝon, vekhorloĝon, ludojn, kalkulmaŝinon, fotoaparaton, infralumon, diskilon Mo-Po-tri (MP-3), krajondrivelon (angle oni diras „pendrive”) ktp.

Poŝtelefono 2

Mi tre ŝatas telefoni. Mi ne povas eĉ imagi, kiel homoj povus vivi sen poŝtelefono.

Oni povas facile tajpi leterojn. La komputila koresponda sistemo estas la retpoŝto (angle „email”).

Oni povas aĉeti per poŝtelefono. Ekzistas saĝaj telefonoj. Ili havas specialajn

funkciojn. Ili rekonas (felismerik), kiu kaj kie vi estas, atentigas vin (figyelmeztetnek), sekvas (követnek) vin kaj viajn geamikojn sur mapoj.

Poŝtelefono 3

Poŝtelefono estas ilo, per kiu oni povas paroli, aŭ oni povas sendi mallongajn mesaĝojn (üzenet). Kie ajn oni estas, oni povas telefoni al kiu ajn. La fakso estas ilo, per kiu oni povas sendi originan skriban aŭ maŝinskribitan mesaĝon. Oni povas redakti tekstojn, sendi, legi ilin dum vojaĝo, en ofico, hejme. Saĝa telefono havas lokdifinan sistemon (helymeghatározó rendszer, GPS).

Komputila mondo

Ekzistas tablokomputiloj (PC), tabletkomputiloj kaj tekokomputiloj (angle „laptop”). Ili havas tiujn funkciojn, kiujn posedas saĝaj telefonoj. Oni povas sendi mesaĝojn, retmesaĝojn, redakti tekstojn, interparoli, uzi skajpon, fejsbukon, mendi varojn per interreto, foti, filmi, rigardi filmojn, ludi, veturi laŭ mapoj, organizi minikonferencojn ktp.

Tio estas danĝera

Interreto estas tre grava informilo, tamen ĝi povas esti danĝera por junuloj. Interreto estas virtuala (nevera) mondo, kie geknaboj povas malorientiĝi (eltéved).

Ankaŭ malbonaj homoj uzas tiun sistemon, kie ili ŝajnas (tűnik) realaj personoj, tamen ili estas nerealaj, neveraj, kaj ili trompas (becsap) aliajn.

Ne uzu vian poŝtelefonon ofte!

Ofte geknaboj uzas siajn poŝtelefonojn por ludi, uzi fejsbukon, skajpi, rigardi videofilmojn. Tio estas danĝera afero. La lumo de poŝtelefonoj povas malbonigi, lacigi okulojn, kaŭzi malbonan etoson (hangulat).

Anstataŭ ludado per poŝtelefonaj programoj oni sportu, ekskursu, pasigu liberan tempon varie (változatosan).

5B) IDEGEN NYELVEK TANULÁSA, MOTIVÁCIÓ, KÜLÖNÓRÁK

Mi motivál/hat/ja az idegen nyelvek tanulását?

Mennyire jó az iskolai nyelvoktatás? Különórákra is szükség van?

Motivigo 1

Nia lingvo ne estas hindeŭropa lingvo, do ni studas eŭropajn lingvojn malfacile. Laŭ mia opinio se oni ne parolas angle, oni ne povas havi bonan profesion kaj perlabori multe (sokat keresni). Studentoj lernas fremdan lingvon por havi diplomon.

Motivigo 2

Motivigaj, instigaj (ösztönző) fortoj kaj emocioj (érzelmek) ludas gravan rolon en la elproprigo (elsajátítás) de fremdaj lingvoj. Ekzemple, mi ŝatas la vivon kaj la kulturon de Anglio, mi volus labori tie. Mi ŝatus perlabori (keres) pli multe ol en Hungario. Mi esperas, ke mi povos komuniki kun eksterlandanoj (külföldiekkel). Mi ŝatus viziti diversajn landojn.

Fremdaj lingvoj 1

Oni devas lerni fremdajn lingvojn en bazlernejo, mezlernejo, tamen ĝenerale oni ne povas atingi sukcesan lingvoekzamenon. Ni vivas en malgranda lando en la centro de Eŭropo, en Hungario. Ni devas lerni fremdajn lingvojn. En gimnazio mi lernis la anglan kaj la germanan lingvojn. Mi devis lerni Esperanton por havi diplomon. Mi lernis ĝin en lingvokurso.

Fremdaj lingvoj 2

Mi havas bonan amikon, kies gepatroj estas lingvoinstruistoj. Li rakontis, ke ili interparolas angle kun li ekde infanaj jaroj, do li povis ekzameniĝi pri la angla lingvo sukcese. Laŭ mia opinio li havas grandan avantaĝon (előny). Nun li lernas la germanan lingvon.

Fremdaj lingvoj 3

Laŭ mia opinio ĝenerale la lernantoj ne povas ellerni fremdajn lingvojn en mezlernejo, ĉar tie ili havas por tio malmulte da libera tempo. Pro tio (ezért) ofte

okazas (előfordul), ke la lernantoj devas havi kromhorojn (különóra), kiuj kostas multe. Ili devas ellerni unu aŭ du fremdajn lingvojn por havi sukcesan priakceptan (felvételi) ekzamenon.

Fremdaj lingvoj 4

Kiu lernas ian fremdan lingvon, tiu devas esti diligenta, persista (kitartó), kuraĝa, scivolema (kíváncsi), decidiĝinta (elszánt, határozott). Se iu ne povas ellerni la anglan aŭ la francan lingvon en mezlernejo, tiu devas pagi por kromhoroj (különórák), kaj tio kostas multe.

Fremdaj lingvoj 5

Kiam oni ne estas motivigataj (motiváltak), oni ne povas ellerni fremdajn lingvojn. Se oni ne decidas kristalpure (kristálytisztán) la celon, oni lernas lingvojn nur kiel studobjektojn. Oni devas esti celorientigaj (célirányosak). Ekzemple mi lernas por havi diplomon, labori en Anglio, vojaĝi multe ktp.

Korespondado

Laŭ mia opinio la plej grava metodo de la uzado de Esperanto estas korespondado.

Mi komencis korespondi per interreto. Mi havas tri korespondamikojn. Ili loĝas en Venecio (Venece – Italio), Rotterdam (Nederlando) kaj Varsovio (Varsó – Pollando).

Ni interŝanĝas leterojn ĉiusemajne unu aŭ dufoje.

Vincent loĝas en Venecio, kiu estas la simbolo de feliĉaj nuptovojaĝantoj (nászutasok). Mi esperas, ke ankaŭ ni povos viziti tiun belegan urbon.

Maria loĝas en Rotterdam, kie estas la sidejo (székhelye) de UEA (Universala Esperanto Asocio – Egyetemes Eszperantó Szövetség).

Barbara loĝas en Varsovio, kaj ŝi skribas al mi pri siaj vojaĝoj tra la mondo. Ŝi vizitis jam 13 landojn. Ŝi ŝatus viziti Hungarion la trian fojon somere. Mi akceptos ŝin kun granda ĝojo (nagy örömmel).

6A) BARÁTI TÁRSASÁG, BARÁTI KÖR MEGVÁLASZTÁSA

Milyen tulajdonság/ok a legfontosabb/ak egy (új) barátban? Miért?
Milyen emberekkel (nem) barátokzik szívesen? Miért?

Pozitívaj sentoj

Laŭ mia opinio novaj amikoj (geamikoj) devas esti saĝaj, diskretaj, laboremaj, inteligentaj, bonhumoraj (jókedvű), bonhumuraj (jó humorú), karaj, trankvilaj, gajaj, sinceraj (őszinte) kaj toleremaj. La pozitívaj sentoj estas tre gravaj.

Negatívaj sentoj

Laŭ mia opinio oni ne devas elekti tiujn geamikojn, kiuj estas maldiskretaj, malkaraj, malgajaj, maltoleremaj, mallaboremaj, malĝentilaj (udvariatlan) kaj malinteligentaj. Ankaŭ la negatívaj sentoj estas tre gravaj, kiam oni elektas geamikojn.

Miaj amikoj

Mi havas amikojn, ĉar sen ili mi ne povus ekzisti. Ni preferas la futbalon, kafotrinkadon en sukeraĵejoj (cukrászdák). Mi adoras (imádom) la trankvilajn geamikajn interparoladojn.

Miaj amikinoj

Mi havas kelkajn bonajn amikinojn. Ĉiuj ili estas helpemaj. Ekzemple Marietta gardas (vigyáz) niajn gefilojn tre ofte. Kiam ŝi estas okupata (foglalt), mi ludas kun ŝiaj filinoj. Elvira organizas familiajn renkontiĝojn, Judit donas kuirreceptojn. Enikő havas du hundojn. Ili estas tre amikemaj. Ofte mi promenigas (sétáltatom) ilin. Nun Erzsébet havas problemojn en sia laborejo, do mi donas konsilojn al ŝi. Laŭ mia opinio sen tiuj amikinoj mi ne povus vivi.

Miaj geamikoj 1

Laŭ mia opinio oni ne povas vivi sen geamikoj. Mi havas kvin-ses bonajn amikojn (amikinojn). Kompreneble ni vokas unu la alian per telefone, kaj ni interparoladas pri ĉiutagaj (mindennapi) temoj. Kiam ni renkontiĝas, ni rakontas pri niaj familiaj problemoj, farendajoj (tennivalók). Ni interŝanĝas kuirreceptojn, novaĵojn (hírek). Dume ni trinkadas kolaon, mineralakvon, nigran kafon.

Miaj geamikoj 2

Ni helpas unu al la alia. Se iuj amikaj geedzoj (baráti házaspár) havas urĝan taskon (sürgös feladat), ili povas lasi siajn gefilojn en alia familio. Ĉiuj ni estas patroj kaj patrinoj, kaj geamikoj – samtempe bebogardistoj, bebogardistinoj (bébiszitterek).

Somere ni ekskursas kune. Ĉi-somere ni vizitis Grekion. En nia grupo estis dek personoj kun niaj gefiloj. Ni fartis tre bone.

Miaj geamikoj 3

Miaj genajbaroj estas miaj bonaj geamikoj. Tiu familio nomiĝas Szabó. En la familio estas edzo (Károly), edzino (Márta), du gefiloj (Mária kaj Imre). La familiestro (Károly) estas mia plej bona amiko. Li laboras kiel librotenisto en granda entrepreno, kiu okupiĝas pri produktado de nutraĵoj (élelmiszer). Lia edzino estas eleganta, inteligenta, simpatia, parolema, sentema kaj helpema. Mária vizitas la kvinan klason kaj Imre la sepan klason de la proksima bazlernejo. Márta tre ŝatas triki (kötni) kaj stebi (varni). Ŝi stebis kelkajn robojn al mia edzino. Miaj gefiloj ludas kun Mária kaj Imre tre ofte. Ili preferas kaptoludi (fogócskázni) kaj kaŝludi (bújócskázni). Ni, viroj, adoras (imádunk) interparoladi pri futbalo, vojaĝoj, trinki bieron, rigardadi belegajn virinojn, kiuj promenadas en la parko antaŭ nia domo. La hobbio de mia amiko, Károly estas fiŝhokado. Ofte ni fiŝhokas en najbaraj lagetoj, kie ni hokas diversajn fiŝojn.

6B) KAPCSOLATTARTÁS RÉGEN ÉS MOST

Hogyan tartja a kapcsolatot rokonaival/ismerőseivel?

Hogyan változtak meg a kapcsolattartás lehetőségei az elmúlt időkben?

Poŝtoĉaro – interreto

Antaŭ kelkaj jarcentoj trafikis poŝtoĉaroj (postakocsi), kiuj transportis la poŝtaĵojn. Ofte rabistoj rabis ilin. Antaŭ kvindek jaroj oni sendis multe da leteroj kaj bildkartoj per poŝto, kiu veturigis (szállította) ilin per trajnoj, ŝipoj, flugmaŝinoj. Nuntempe oni uzas interreton, kaj oni sendas mesaĝojn, informojn, leterojn, monon dum kelkaj sekundoj.

Persona kontaktiĝo

Laŭ mia opinio persona kontaktiĝo estas la plej efika (hatékony) metodo de informiĝo (tájékozódás) kaj informigo (tájékoztatás). Se la distanco estas granda inter du personoj, oni devas uzi modernajn komunikilojn: poŝtelefonon, skajpon, interreton, retpoŝton (email). Laŭ mia opinio dum la persona renkontiĝo oni povas babiladi pli amike, kare ol per interreto aŭ telefono.

Kun miaj geamikoj

Mi renkontiĝas kun miaj geamikoj malofte, ĉar mi devas labori multe, kaj mi havas malmulte da libera tempo. Ofte ni komunikas per poŝtelefono, fejsbuko, retpoŝto. Ili estas tre modernaj servoj (szolgáltatás) por interŝanĝi novaĵojn, opiniojn kaj planojn.

Familianoj

Kun miaj familianoj mi renkontiĝas ĉiutage, kaj ni povas interparoladi pri diversaj temoj. Niaj ŝatataj temoj estas vojaĝoj, aŭtoj, bestoj, laboro. Kio okazis hodiaŭ, kion ni faros morgaŭ, kien ni veturos somere – ni povas priparoli (megbeszélni) ĉiujn komunajn temojn. Se ni ne estas hejme, ni povas kontaktiĝi unu kun la alia per poŝtelefonoj.

Parencoj

Mi renkontiĝas kun miaj parencoj semajnfine aŭ unufoje monate. Tiam ni povas ŝanĝi novaĵojn, sed alitempe (máskor) ni uzas poŝtelefonon, mi sendas mesaĝojn (úzenet), retpoŝtajn leterojn. Hieraŭ mia fratino invitis min al vespermanĝo, kaj dume ni devos rakonti multe pri mia Esperanta-ekzameno.

Fejsbuko 1

Kun miaj geamikoj mi uzas Fejsbukon, kaj ni kontaktiĝas kelkfoje ĉiutage. Fejsbuko estas internacia ilo por kontaktiĝo kun geamikoj. Ili povas prezenti fotojn, novaĵojn, priparoli (megbeszélni) problemojn, kunligi (összekapcsolni) kiujn ajn kaj kiam ajn (bárkit bármikor). Mi estas tre feliĉa, kiam mi povas uzi poŝtelefonon kaj aliajn modernajn ilojn por atingi miajn geamikojn.

Fejsbuko 2

Mi uzas Fejsbukon tre ofte. Ekzemple antaŭhieraŭ mia plej bona amikino malsaniĝis. Ŝi havis altan febron, kapturniĝon. Ŝiaj familianoj kaj parencoj estis eksterlande, neniuj povis helpi al ŝi krom mi. Ni kontaktiĝis kelkfoje. Mi aĉetis febromezurilon (láz mérő), medikamentojn, nutraĵojn (élelmiszer). Mi vizitis ŝin, kaj kuiris kamomilan teon, supon el terpomoj (krumplileves).

Fejsbuko 3

Imagu! Miaj geamikoj interkonatiĝis per Fejsbuko. Ili invitis unu la alian tagmanĝi, viziti kinejon, koncerton, ekskursi. Nun ili estas tre feliĉaj, ĉar ilia geedziĝa festo estos post du semajnoj. Ili invitis ankaŭ min. Do ankaŭ mi estas tre feliĉa.

Fejsbuko 4

Fejsbuko povas esti danĝera. Ekzemple junuloj konatiĝas facile, rapide. Ili estas kredemaj (hiszékenyek). Malbonaj homoj, krimuloj (bűnözők) povas trompi (becsapni) ilin.

7A) SZABADIDŐ, HOBBI (ÁLTALÁBAN ÉS KONKRÉTAN)

Hol szeret kikapcsolódni: otthon vagy inkább elmegy valahová?
Melyek a szabadidő eltöltésének hasznos és kevésbé hasznos módjai?

Mi kolektas impresojn

Multaj homoj kolektas ion. Kelkaj kolektas poŝtmarkojn, bildkartojn, gazetojn, librojn, buŝtukojn (szalvétát), aliaj kolektas malnovajn monerojn (pénzérme), bankbiletojn (papírpénz), monon por aĉeti loĝejon.

Mi kolektas agrablajn impresojn pri nia nuntempa vivo, travivaĵoj (élmény), vojaĝoj, belegaj, agrablaj momentoj de diversaj eventoj (események).

Kiam mi promenas kaj mi ekhaltas (megállok), ĉirkaŭrigardas (körülnézek).

Mi intencas (igyekezem) foti en mia cerbo (agyamban) interesajn pejzaĝojn, objektojn, parkojn, monumentojn, konstruaĵojn, homojn ktp. Cetere mi uzas fotoaparaton, kaj mi havas grandan kolektaĵon de miaj impresoj, kiuj ne estas abstraktaj, sed ili estas fakte atingeblaj (elérhetők) laŭ la fotoĵoj.

Pri mia libera tempo

De lundo ĝis vendredo mi laboras en ofico, tial mi pasigas semajnfinojn sub la ĉielo, ĝenerale sur montoj. Mi ekskursas kun miaj amikoj printempe, somere kaj aŭtune. Tie ni pasigas nian liberan tempon varie: ni promenadas en arbaroj, ripozas, sunumas, rigardas muzeojn kaj kuiras bongustajn manĝaĵojn sub la ĉielo. Ni dormas en tendoj, ĉar tiu tranoktejo (szállás) estas malmultekosta (malkara), eĉ (sőt) senpaga (ingyenes).

Promenado en la arbaro

Kiam la vetero estas bona (printempe, somere kaj aŭtune) mi ŝatas promenadi en arbaroj. La ĉirkaŭaĵo de Debrecen (Miskolc) estas riĉa je arbaroj (erdőkben gazdag).

Mi promenas, ekskursas kaj sola kaj kun miaj familianoj. Mi ĝuas (élvezem) la naturon. Mi aŭskultas la pepadon de birdoj (madarak énekét), mi grimpas montojn en Bükk, trinkas akvon de fontoj (forrás).

Aŭtune la foliaroj de la arboj fariĝas brunaj, ruĝaj, flavaj, poste ili falas de sur la branĉoj (ágairól) de la arboj. Tiu periodo estas tre malgaja, ĉar

la ekdormo de la naturo memorigas min pri la vintro. En la arbaroj
flugetas diversaj birdoj, saltadas, kuradas bestoj.

Mi tre ŝatas tiun arbaran vivon.

Pri mia biblioteko

Mi havas bibliotekon kun ĉirkaŭ cent libroj.

Sur la muroj de mia laborĉambro pendas grandaj bretoj, plenaj de libroj.

Laŭ mia vidpunkto mia hejma biblioteko estas utila. Mia biblioteko
havas famajn romanojn, enciklopediojn, manlibrojn (kézikönyv),
leksikonojn.

Ofte mi uzas ilin dum mia hejma laboro, ekzemple kiam mi pretigas min
al miaj studhoroj, aŭ mi skribas mian hejman taskon,
kurslaboraĵon (évfolyamdolgozat).

Kompreneble mi havas multajn romantikajn romanojn kaj poemojn, ĉar mi
ŝatas ilin.

Porvirinaj magazinoj

Mi ŝatas legi gazetojn, magazinojn por virinoj.

Ili estas Kiskegyed, Nők Lapja, Meglepetés, Fanny, Tina, Gyöngy, Best, Blikk
Nőknek, Esküvő, Anyák Lapja, Kismama, Fakanál, Magyar Konyha,
Cosmopolitan, Sztárvilág, Fürge Ujjak, Éva.

En tiuj magazinoj estas artikoloj (cikkek), fotoj pri
kuirado, trikado (kötés),

stebado (varrás), brodado (hímzés),

modo, famaj aktoroj, kantistoj, filmsteloj,

impresoj pri diversaj eksterlandaj urboj,

intervjuoj kun famaj homoj,

plibeligo (szépségápolás),

astrologio, horoskopoj,

enigmoj (rejtvények), bioĝardenado,

ornamaĵoj de la loĝejo,

kuirejaj maŝinoj,

vestaĵoj por fianĉinoj,

ĝardenoj, floroj, edukado de infanoj (gyereknevelés),

gefianĉigo (eljegyzés), geedziĝa festo (lakodalom) ktp.

Mia plej malbona feriado

En januaro mi feriis sur la Kanariaj insuloj en Tenerife kun mia familio. La temperaturo estis malvarmeta kaj blovis. Hejme ni pensis, ke la vetero estos bona, la suno brilos. Ni malvarmumis, ĉar ni ne portis varmajn vestojn. En la najbara ĉambro loĝis gejunuloj, kiuj ofte amuziĝis laŭte. Ni ne povis baniĝi, naĝi, eĉ sunumi. Sekvontjare ni vizitos Kroation kun niaj geamikoj, kie ili kutimas ripozi ĉiusomere. Ili diris, ke tie mi ne povas ĉagreniĝi (csalódni).

„Hotel Bali” de Éva Fejős

Nagyon szeretem Fejős Éva könyveit, mert nőknek szóló valódi olvasmányok.
Mi tre ŝatas la librojn de Éva Fejős, ĉar ili enhavas verajn legaĵojn por virinoj.

Történeteik annyira érdekesek, hogy amíg a könyv végére nem érek, le sem tudom tenni.

La historioj de la libroj estas tre interesaj, neniam mi povas interrompi la legadon, mi devas finlegi ilin.

Kölcsönadtam a könyveket a barátnőimnek, és ők is hasonló véleménnyel voltak róluk.

Mi pruntedonis ilin al miaj amikinoj, kaj ankaŭ ili opinias tiel, kiel mi.

A kedvencem a „Hotel Bali”, amelyben négy barátnő történetét olvashatjuk.

Mia preferata libro estas „Hotel Bali”, en kiu oni povas legi la historion de kvar amikinoj.

Tizenévesek. Egy látszólagos tragédia után elhagyják az országot, de 17 év múlva találkozni fognak.

Ili havas dek-kelkajn jarojn. Post nevera tragedio ili elmigras, sed ili renkontiĝos post 17 jaroj.

Dóra a földi paradicsomban, Bali szigetén köt ki, de ott is csak szerelmére gondol.

Dóra vivas en la surtera paradizo, sur la insulo Bali, taman ŝi pensas konstante pri sia amato.

Szilvi regénynt ír.

Szilvi verkas romanon.

Gabi két sikeres férfi között őrlődik.

Gabi povus kaj povas ami du virojn, tamen ŝi estas malfeliĉa.

Judit megszerzi magának azt a férfit, akiről korábban álmodozott.

Judit povas akiri al si mem tiun viron, pri kiu ŝi revadis antaŭlonge.

A tizenhét év eltelt, újra találkoznak, ahol fény derül a tragédiára, ami miatt az országot elhagyták. Ami valójában nem is történt meg.

Ili renkontiĝas post 17 jaroj. Evidentiĝas, ke tiu tragedio ne okazis, pro kio ili lasis sian landon.

Számomra azért érdekes a könyv, mert nagyon szeretek utazni, és egyszer szeretném majd élőben is látni azt, amit ebben a könyvben olvashattam Bali szigetéről.

Por mi tiu libro estas interesa, ĉar mi tre ŝatas vojaĝi, kaj iam mi volus rigardi ĉion per miaj propraj okuloj, kion mi legis pri la insulo Bali.

Subakviĝo

Somere mi ŝatas subakviĝi (búvárkodni). Por tiu celo mi vizitis jam Italion kaj Kroation.

Mi finis dusemajnan kurson, kiu kostis 180.000 forintojn.

Tio estas multekosta sporto, kiun mi faras dum du jaroj.

Mi devas pruntepreni (kölcsönözni) la ekipaĵojn (felszerelés): overalon, veŝton, maskon, botojn, gantojn kaj oksigenbotelegon (oxigénpalack).

Mi estas amatora sportantino.

Mi subakviĝas (merülök) ĝenerale proksime al la bordoj en profundeco de 3-4 metroj.

Neniam mi timas sub la akvo, kaj mi estas tre feliĉa, kiam mi vidas la belegan submaran panoramon kun multe da fiŝoj. Mi faris tre multajn fotojn, kiuj rememoras min pri la agrablaj tagoj, kiujn mi pasigis ĉe la Adriatika maro kaj Mediteranea maro.

Fiŝhokado

Mi tre ŝatas fiŝhoki. Antaŭ ol iri por fiŝhoki mi devas prepari necesajn aĵojn kaj ilojn.

Nagyon szeretek horgászni. Mielőtt elindulok horgászni, elő kell készítenem a megfelelő eszközöket.

Mi kontrolas la bonan staton de fiŝhokilo, hokoj, pezaĵoj, ŝnuretoj kaj flosaĵoj.

Leellenőrzöm a horgászbót, a horgok, súlyok, zsinórok és úszók állapotát.

Mi knedas paston el maizoj, tritikoj kaj keksoj. Mi kolektas tervermojn en nia ĝardeno.

Gyurmát gyúrok kukoricából, búzából és kekszből. Gilisztákat gyűjtök a kertünkben.

Mi kutimas ekiri aŭrore. Mi fiŝhokas en la akvo de proksimaj kanaloj Hamvas, Sárréti, Hortobágy, Berettyó.

Hajnalban szoktam elindulni. A közeli Hamvas, Sárréti, Hortobágy, Berettyó csatornában szoktam horgászni.

Starante sur la bordo mi enspiras freŝan aeron kaj aŭskultas la belegan kantadon de turdaj kanbirdoj.

A parton állva beszívom a friss levegőt, és hallgatom a nádírigók gyönyörű énekét.

Mi fiŝhokas apud kanejoj, ĉar fiŝoj malkovriĝas tie.

Nádas mellett halászom, mert a halak ott rejtőzködnek.

Se mi havas felicôn, kaj mi predas sufiĉe da fiŝoj, mi kuiras el ili fiŝsupon aŭ fritas ilin.

Ha szerencsém van, és elég halat fogok, halászlét főzök, vagy megsütöm a halat.

Libera tempo

En mia libera tempo mi tre ŝatas helpi al mia edzino. Mi ne volus diri, ke miaj hobiaj estas telerlavado kaj polvosuĉado. Tamen volonte mi faras hejman laboron. Krome mi legas ĵurnalojn, gazetojn, magazinojn, rigardas futbalmatĉojn, laboras en nia ĝardeno, ludas kun miaj gefiloj, aĉetas kaj aŭskultas muzikon.

7B) TÉVÉ, MOZI, SZÍNHÁZ, ZENE

Otthon vagy moziban szeret jobban filmet nézni? Miért?

Milyen előnyei vannak az egyiknek és a másiknak?

Miért (nem) járnak az emberek moziba/színházba/koncertre?

Mi tre ŝatas

pasigi mian liberan tempon kun miaj amikoj/familianoj,

breĉi bestojn (mi havas hundon, katon, kolombojn, papagon,

fîŝetojn en la akvario, kokinojn, anasojn, anserojn,

porkojn, ĉevalojn, bovinojn)

belajn florojn,

festotagojn, kiam oni ne devas labori

ricevi donacojn,

aĉeti belajn vestojn, ŝuojn,

butikumi,

pentri, desegni, skulpti,

eduki miajn infanojn,

helpi al miaj gepatroj, amikoj, kolegoj,

doni monon al almozuloj (koldus),

manĝi (gulaŝon, frititan porkaĵon, gratenitan bovaĵon, fiŝsupon)

trinki bieron, vinon, brandon, viskion, ĉampanon, teon, lakton, nigran kafon,

dormi,

ĝui la vivon, la naturon, sunumi,

legi poemojn, romantikajn romanojn, faklibrojn,

viziti konatojn, parencojn, familianojn, teatron, kinejon,

sporti, atletiki, gimnastiki, kuri, naĝi, futbali,

skii, glitkuri, ludi tenison (tablotenison, golfon),

kartludi, ŝakludi, solvi enigmojn (krucenigmojn),

fiŝkapti,

vojaĝi per aŭto, aŭtobuso, trajno, aviadilo, ŝipo,

ekskursi,

tendumi,

grimpi montojn,

aŭskulti radioprogramojn,

danci (en folkloro ensemblo),

kanti popolkantojn,

bicikli,

promeni sur la stratoj aŭ en la parkoj,
rigardi interesajn televidprogramojn,
sidadi hejme en la fotelo,
labori en nia ĝardeno,
kudri, triki,
kui bongustajn manĝaĵojn,
baki kukojn kaj dolĉaĵojn,
rosti lardon,
purigi loĝejon,
lavi telerojn,
korespondi kun eksterlandaj amikoj,
ripozi ĉe la maro aŭ inter la montoj en kampadejo,
ludi, tajpi, tekstoprilabori per mia komputilo,
kolekti kompaktajn diskojn, videofilmojn, librojn,
vivi province, vilaĝe,
rakonti aŭ aŭskulti anekdotojn,
revadi,
stiri aŭton,
munti, ripari aŭtojn,
interparoli pri la politiko,
telefoni.

Kinejo

Mi ŝatas rigardi filmojn en kinejo, kaj tiam mi ne estas sola. Projektejo (moziterem) havas specialan atmosferon. Tio signifas, ke la publiko (közönség) reagis, sopiras (sóhajtozik), ridas, ridegas. Tio estas kolektiva travivaĵo (élmény).

Hejme

Mi ne ŝatas viziti kinejon, ĉar rigardi videofilmojn hejme estas pli interese ol sidadi en kinejo. Hejme mi rigardas filmojn kun miaj familianoj, dume mi povas trinki teon, manĝeti, eĉ (sőt) interparoladi. Mi ne devas kuri al la kinejo, ĉar hejme mi mem povas decidi (eldönt), kiam komenciĝos mia videofilmo.

Steloj de Eger de Géza Gárdonyi

En tiu romano kaj filmo la verkisto Gárdonyi esprimas la amon por la patrujo pli brile ol en aliaj hungaraj aŭ mondliteraturaj romanoj. Ĝia ĉefheroo estas Gergely Bornemissza. Lia geedziĝo kun Éva Cecey apartenas al la verkista fantazio. Jumurdĵak, turka janiĉaro, serĉas ringon kun verda ŝtoneto, ĉar li pensas, ke lia sorto (sors) kaj feliĉo dependas de ĝi. Li perdis ĝin, kaj serĉadas tiun ringon ĝis la fino de la romano. Jumurdĵak rabis la filon de Gergely en urbo Sopron, por ke li ricevu interŝanĝe tiun ringon. En la romano estas veraj, historiaj kaj elpensitaj partoj. La diversaj agadoj de la herooj renkontiĝas dum la sieĝo (ostrom) de la fortikaĵo en Eger.

Antaŭ dudek jaroj en la Hungara Televido oni aranĝis la konkurson pri la plej bonaj libroj. La Steloj de Eger okupis la unuan lokon.

Harry Potter

Lastfoje mi rigardis la kvaran parton de „Harry Potter” de Rowling.

Ĝia titolo estas: „Harry Potter kaj la pokalo de la fajro”. Tiu libro estis tre ekscitita. Mi estas tre kontenta, ĉar la filmo povis prezenti tiun sorĉitan vivon tre reale. Kiam mi estis infano, mi volis fariĝi filmreĝisoro (filmrendezó). Eble tiam mi havis pli grandan fantazion ol nuntempe.

„Neniam ni mortos”

Mia preferata hungara filmo estas „Neniam ni mortos”, kies ĉefrolon prezentas Róbert Koltai. Samtempe li estas la reĝisoro de tiu filmo. Li estas mia favorata aktoro. Tiun filmon mi rigardis trifoje. Tre plaĉis al mi ĝia temo, kiu estis memorinda kaj emociplena.

Doktoro House

Mi ŝatas rigardi la telefilmserion „Doktoro House”. Ĝia ĉefrolanto estas mezaĝa viro, kiu estas eminenta kuracisto, sed li estas malĝentila, fiparolema, tro sincera, malŝatinda.

Lia personeco estas nebula (ködös), sekreta (titokzatos), kaj la publiko ne povas diveni ties kaŭzojn (a közönség nem tudja kitalálni ennek okát).

Li estas lama (sánta), eble pro tio (emiatt) li havas minuskomplekson

(kisebbrendűségi komplexus). Lia karaktero estas miksitá, malsimpatia, maltolerema. Li interparoladas kun siaj kolegoj kaj klientoj bagateligite (lekicsinylően), tiel same kun sia amatino, kiu havas edzon.

Malgraŭ lia malbona karaktero foje-foje li estas bonhumura, eĉ li povas kunsenti siajn malsanulojn kaj iliajn parencojn.

Li estas tre bona diagnozisto (diagnoszta).

Laŭ mia opinio tiu karaktero plaĉas al la plimulto da la spektantoj (a nézők többségének), ĉar la plej grava afero estas, ke li estas tre bona kuracisto.

Oni diras, ke ankaŭ en Debrecen laboras tiutipa, bona specialisto.

Ensembloj, kantistoj

Mi ŝatas sekvantajn ensemblojn (muzikgrupojn, orkestrojn):

Beatriche, Hétközna Pi Csalódások, Brigád, Mobil Dick, Europe, Edda, Republic, Hoolligans, Tankcsapda, Dolly Roll, Első Emelet, R-Go, Neoton Familia, Omega, Bikini, Lord, Skorpió, Abba, Nox, Baccara, Boney-M, Illés, Omega, Desperado, Roma Cafe, Nelly Furtado, Kozmix, Scooter, Hungária, Tokio Hotel.

Mi ŝatas sekvajn kantistojn kaj kantistinojn:

Feró Nagy, Ferenc Megyesi, Péter Hoffer, István Kovács, Zorán, János Koós, Péter Máté, Klári Balázs, György Korda, Rezső Soltész, Ákos, Kati Kovács, Teréz Harangozó, Fecó Balázs, Szandi, Olivia Newton John, Judit Szűcs, Emilio, Jimmy Zámbó, Erika Zoltán, Ferenc Demjén, János Vámosi, Márta Záray, Pál Szűcs, Zséda, Miklós Fenyő, Madonna, Brian Adams, Britney Spears, Meat Loaf, Shakira.

8A) EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, DOHÁNYZÁS, ALKOHOLFOGYASZTÁS

Egészségesen élnek-e a magyarok? Miért (nem)?

Mi a véleménye a dohányzásról és az alkoholfogyasztásról?

Hogyan lehet abbahagyni?

Mi estis malsana

En decembro, kiam mi vekiĝis, mi frostotremis (rázott a hideg), kaj mia kapo doloris min. Tiutage mi ne vizitis mian laborejon. Mi iris al nia familia doktorino. Ŝi ekzamenis min: ŝi aŭskultis mian spiradon (légzés), kaj rigardis mian gorĝon (torok). Ŝi mezuris mian febron. Ŝi diris, ke mi malvarmumis (meghültem).

Ŝi preskribis medikamentojn.

Ili estis sendolorigilo (fájdalomcsillapító) kaj senfebrigilo (lázcsillapító).

Poste mi iris al la apoteko, kie mi aĉetis la medikamentojn.

Mi restis en lito dum la tuta semajno, ĉar la doktorino preskribis septagan terapion.

Ĉiutage mi trinkis kelkajn tasojn da kamomila teo kun citrono.

Fumado

Mi pensas, ke la fumado estas la plej granda stultaĵo (ostobaság) en la mondo.

Mi pensas, ke ĝi havas nur malavantaĝojn (hátrány). Ĝi estas tre malbonodora, malsanigas la homojn.

Ne fumu! Alkoholaĵoj kaj fumado estas veneno (méreg) por la homa organismo.

Nikotino estas danĝera por renoj (vese), pulmoj (tüdő), hepato (máj), koro (szív), sangocirkulado (vérkeringés), cerbumado (gondolkodás), embrio (embrió) ktp.

Fumado ĝenas (zavar) ĉiujn, kiuj ne fumas.

En Hungario en pulikaj lokoj fumi estas malpermesate (dohányozni tilos).

Drinkado

Ĉiuj trinkas iom da alkoholaĵo. Se oni trinkas multe, do drinkas, tio estas problemo. Estas homoj, kiuj bezonas helpon pro drinkado, ĉar ili estas

alkoholistoj. Alkoholaĵo estas drogo, kiel cigaredoj, kafo, teo, sed ili estas permesataj de nia ŝtato.

Bedaŭrinde multe da homoj konsumas (fogyaszt) alkoholaĵojn. Oni diras ke, tiam la homoj ŝatus kaŭzi (okoz) pozitivajn sentojn al si mem. Tiam en la homa animo (lélek) io mankas (hiányzik), verŝajne tiuj homoj estas malriĉaj je sentoj (érzelmileg szegények), aŭ ili havas nur negativajn sentojn. Ili pensas, ke alkoholaĵoj liberigas ilin.

Laŭ mia opinio la organismo de drinkemulo ŝanĝiĝas, kaj ne povas funkcii sen alkoholaĵo.

Se li ne drinkas ĉiutage, li fartas malbone, li estas malforta, lia kapo turniĝas (szédül); tio signifas, ke en sobra (józan) stato (állapot) li fartas malnormale.

Drogoj

Laŭ mia opinio la droguzado (drogozás) estas stultaĵo (ostobaság).

Oni devas esti feliĉaj en la reala vivo. Kiuj uzas drogojn, faras al si mem virtualan mondon, kaj pensas, ke ili povas flugi, fariĝi lokomotivo (mozdonnyá változni), elefanto ktp. Kiuj uzas drogon, tiuj ne havas sufiĉe da pozitivaj sentoj. Ili estas malfeliĉaj, ĉar ili ne povas ĝoji, plezuri alimaniere, nome normale.

Droguzado estas malsano, kaj oni devas/devus resanigi sin. Ankaŭ familianoj devas partopreni en la resanigo, ĉar ili devas helpi al la droguzanto.

Sana vivmaniero

La plej grava valoro en la vivo estas la sano. Bedaŭrinde kiam oni estas sanaj, oni ne atentis (nem figyelnek) pri tio.

Oni devas manĝi sesfoje tage – tion proponas ĉinaj naturkuracistoj.

Sesfoje kaj malmulte, ĉar tiam neniam oni satiĝas (jóllakik), kaj oni povas digesti (emészteni) la tutan manĝitan nutraĵon (élelmiszer). Oni devas moviĝi ofte: promenadi, kuradi, naĝi, kaj ne sidadi longe antaŭ la monitoro de la komputilo. Laŭ mia opinio dum ĉiu horo oni devas havi paŭzon por du minutoj. Ne trinku alkoholaĵojn, ne uzu drogojn, sed sportu (kuru, naĝu, futbalu, tablotenisu). Por resaniĝi alkoholistoj devas havi abstinadon, sintenon (absztinencia, önmegtartóztatás). Familianoj devas helpi al ili, tamen la plej grava faktoro estas la volforto (akaraterő). Kiu ne kapablas (nem képes) voli, tiu ne povas deĉutiĝi (leszokni).

Kion oni faru por esti sana?

Manĝu multe da fruktoj, ĉar en ili estas diversaj vitaminoj – A, Bo, Co, Do, E, Fo kaj mikroelementoj. Vi povas preni tiujn vitaminojn en tablojdoj (tableta), piluloj (pirula), polvoj (por).

Manĝu legomaĵojn (főzelék), salatojn, malmulte da viandaĵo. Manĝu bovaĵon, kokinaĵon (sed ne porkaĵon), brunan panon, sengrasajn manĝaĵojn.

Anstataŭ graso uzu margaronon, buteron, oleon el sunfloro.

Por la homa animo (lélek) la plej grava estas vivi trankvile, dankeme, pacience, paceme.

Hungarecaj manĝaĵoj 1

Mi opinias, ke la hungara kuirado (kuirarto) estas malutila por la sano, ĉar la hungaraj manĝaĵoj enhavas (tartalmaznak) multe da ruĝa, akra (csípős) papriko, spico, pipro, graso, salo.

Farĉitaj brasikoj, fiŝsupo, gratenita porkaĵo kaj aliaj famaj hungarecaj manĝaĵoj estas digesteblaj (emészthető) malfacile.

Hungarecaj manĝaĵoj 2

Hungaroj uzas multe da spicoj (kumino, pipro, salo, muelita ruĝa papriko).

Ili kuiras manĝaĵojn el graso porkviando, ŝafviando (birkahús),

sovaĝbesta viando (vadhús). Ni manĝas multe da pano kaj ni ŝatas dolĉaĵojn.

Kiel ni kuiras? 1

Ni kuiras iomete francmaniere. Anstataŭ porkaĵo ni manĝas salatojn, bovoviandaĵojn, kokinaĵojn.

Ni devus manĝi pli multe da fiŝaĵoj kaj fruktoj.

Ofte mi aĉetas ilin en superbazaro (áruház) kaj vendohalo (piac).

Krome ni prenas (szed) krommanĝaĵojn (táplálék-kiegészítők) regule, kiuj enhavas multe da vitaminoj A, BO, CO, DO, E, FO ktp.

Ni trinkas malmulte da nigra kafo, sed multe da kuracteo (gyógytea).

Kiam mi manĝas multe, mi devas gimnastiki aŭ kuri.

Mi preferas francajn, italajn, grekajn, ĉinajn manĝaĵojn, ĉar ili estas digesteblaj pli facile al la hungaraj manĝaĵoj.

Kiel ni kuiras? 2

Mia patrino kutimas kuiru legomaĵojn (főzelék) el spinacoj (spenót), kukurboj (tök), asparagoj (spárga), krenoj (torma), tomatoj, brasikoj, krispaj brasikoj (kelkáposzta), brasikrapoj (karalábé), okzaloj (sóska), terpomoj. Tiuj manĝaĵoj kun ovaĵo aŭ bovoviandaĵo estas tre bongustaj kaj utilaj por nia sano.

Vivu harmonie!

Kiuj nervoziĝas, maltrankviliĝas ofte, ties koro kaj aliaj organoj funkcias malbone. Ili havas altan aŭ malaltan sangopremon (vérnyomás), doloron en la koro, kapo, ventro (has) ktp.

Mi proponas al ĉiuj: estu gajaj, vivu harmonie, feliĉe, ĝuu (élvezd) la vivon, ĉar vi povas vivi nur unufoje sur nia Tero. Sportu, ekskursu, gimnastiku, ĉar la moviĝo apartenas al la harmonia vivo, sana vivmaniero (életmód).

Stresoj estas malutilaj

Laŭ mia opinio la plej grava valoro (érték) de la homa korpo estas sano (sana vivmaniero – egészséges életmód).

Neniam ni estu nervozaj, ĉar stresoj (stressz) estas malutilaj (káros) por la homa korpo kaj animstato (lelkiállapot).

Interkompreno (megértés) kaj anima paco (lelki béke) havas gravan rolon en la vivo de miaj familianoj kaj parencoj. La plej grava valoro en la vivo estas la sano.

Bedaŭrinde kiam oni estas sanaj, oni ne atentis (figyel) pri tio.

Dentokuracisto

Multaj homoj timas dentokuracistojn. Laŭ mia opinio tio havas du kaŭzojn. Ofte okazas, ke la gepatroj diradas al siaj infanoj: „Kondutu bone (viselkedj jól)! Se vi ne obeas (nem fogadsz szót), ni iros al la dentisto, kiu boros (kifúrja) viajn dentojn, eĉ forigos (eltávolítja) ilin.” Tio estas edukado per teroro – tiel mi nomas tiun metodon. La dua kaŭzo de la timo estas: kiam dentokuracisto laboras, ofte li kaŭzas doloron.

8B) SPORT, TESTNEVELÉS AZ ISKOLÁBAN

Milyen sportok népszerűek hazánkban? Fontos-e a mindennapos iskolai testnevelés? Kell-e osztályozni?

Sportbranĉoj

Someraj sportbranĉoj estas surfado (szörfözés), kajakado, kanuado, naĝado, pilkludoj.

Vintraj sportbranĉoj estas skiado, glitkurado.

Aliaj sportbranĉoj estas bokso, manpilkado, korbopilko, kurado, tablotenis.

Hungaraj kajakistoj, kanuistoj, naĝistoj, akvopilkoistoj, manpilkistoj, gimnastikistoj estas mondfamaj (világhírűek).

Mi ne sportas

Mi ne sportas, ĉar mi havas malmulte da libera tempo. Mi scias, ke sporti estas utile, ĉar ĝi fortigas la sanon, malhelpas malsanojn, refreŝigas la homan korpon kaj animon (lélek). Mi scias, ke mi devus vivi alimaniere, pli sane, sed ĝis nun mi ne povis ŝanĝi mian vivmanieron. Mi esperas, ke mi aliformos miajn cirkonstancojn (körülmény), kaj mi ne mortos dum miaj junaj jaroj.

Lernohoroj en gimnazio

Dum la korpokulturaj lernohoroj mi ŝatis gimnastiki, korbopilki, futbali, manpilki. Nuntempe mi ne povas fari tion, ĉar mi havas familion, krome mi devas labori en mia laborejo. Tamen kelkfoje monate mi naĝas kaj kuras kun mia edzino.

Apud nia domo troviĝas arbaro, do ni kuradas tie.

Mi ekŝatis la sporton dum la korpokulturaj lernohoroj en miaj gimnaziaj jaroj.

Mi ŝatas rigardi

Mi ŝatas rigardi sportprogramojn, olimpikajn ludojn, futbalmatĉojn, diversajn konkurojn (versenyek), sed mi ne sportas. Mi estas fiera (büszke), kiam hungaraj sportistoj ricevas bronzajn, arĝentajn, orajn medalojn. Niaj kajakistoj, kanuistoj, akvopilkoistoj, manpilkistoj, naĝistoj, tenisistoj estas mondfamaj (világhírűek).

Korpofortigo

Kiam mi havas liberan tempon, ĝenerale kvar-kvin foje semajne, mi vizitas trejnejon. Mi komencis trejni antaŭ du jaroj, ĉar tre ekplaĉis al mi la korpofortiga sporto (testépítés). Mi fortigas la muskolojn (izom) de miaj brusto (mell), bicepsoj, tricepsoj, ŝultroj (vállak), spino (hát), ventro (has), femuroj (comb), subbrakoj (alkar). Diversaj ekzercoj formas la muskolojn de diversaj korpopartoj. Dume mi devas nutri min per specialaj manĝaĵoj, tablojdoj.

Mi fartas tre bone, kiam mi vidas mian sveltan (karcsú), fortan korpon en la spegulo.

Skiado

Skiado estas mia ŝatata hobia. Mi vizitis Slovakion por skiadi jam kvarfoje.

Mi scipovas skii tre bone. Kompreneble mi havas sportgarnituron.

Estas eksterordinara travivaĵo, kiam mi kuregas de sur la deklivoj (lejtők) de altaj montoj. Mi povas proponi skiadon al ĉiuj, kiuj ŝatas sporti.

Freŝa aero, alta neĝkovrilo (hótakaró), arbaro kun neĝo trankviligas min.

Kaj amatoraj kaj profesiaj skiantoj estas tre amikemaj, helpemaj kaj babilemaj.

Se okazas akcidento, oni tuj helpas al falintoj.

Laŭ mia opinio skiado ne estas malfacila sportbranĉo. Bedaŭrinde ĝi estas kara (multekosta) sporto.

Rokgrimpado

Mi havas eksterordinare strangan (furcsa) hobion: mi okupiĝas pri rokgrimpado (sziklamászás). Mia plej bona amiko rakontis al mi pri tiu ne ĉiutaga sporto. La unuan fojon ni vizitis la montaron Zempléni, poste mi ellernis la bazajn metodojn de rokgrimpado en la sporthalo de Kalvinana Universitato. Tie estas konstruita murego por trejnado.

Mi tre ŝatas mian hobion.

Pasiva vivo

Laŭ mia opinio ĝenerale hungaroj vivas sensportan vivon. Tio signifas, ke oni laciĝas dum la longa labortempo. Ofte oni rigardas televidprogramojn, nervoziĝas, stresiĝas (stresszelnek). Ankaŭ tio laciĝas la homan organismon. Oni devas sporti, moviĝi, labori en la ĝardeno. Tio signifas, ke oni devas ripozi aktive.

9A) ÜZLETEK, PIAC, VÁSÁRLÁSI SZOKÁSOK

Milyen üzletek vannak a lakóhelyén? Melyik a kedvenc üzlete? Szokott-e piacra járni? Miért (nem)? (Mit) szeret vásárolni?

Mi kutimas aĉeti

Mi kutimas aĉeti. Ĝenerale ni iras al superbazaro (ĉiuvendejo), ĉar tie ni povas aĉeti ĉiujn varojn, kiujn ni volas. Ni aĉetas bulkojn, kornobulkojn, porkviandon, refreŝigajn trinkaĵojn (hűsítő italokat), farunon (lisztet), sukeron, mineralakvon, buteron, panon, fruktojn, legomojn, ĉokoladon por miaj filoj, jogurton, lakton, fromaĝon (sajtot), konfitaĵojn (befőtteket), kompotojn, tranĉaĵojn (felvágottat) ktp. Laŭ mia opinio en Hungario la prezoj de la produktoj ĉiam plikostiĝas (drágul), sed la salajroj de la homoj stagnas.

Rabatoj

Kelkfoje oni donas rabaton (kedvezmény, akció). La prezoj estas altaj. Oni povas pagi per bankkarto aŭ kontanta mono (készpénz). En la okcidentaj landoj oni perlaboras (keresnek) pli multe ol en Hungario. Tie la prezoj de la varoj estas pli altaj. Se iu ricevas malaltan salajron (fizetés), tiu ne povas atingi (megszerezni, elérni) ĉion, kion li bezonas. En Hungario milionoj da homoj estas malriĉaj. Ekzistas diversaj vendejoj, butikoj, magazenoj, komercejoj. En grandaj magazenoj oni povas aĉeti ĉiujn necesajn varojn. Krome ekzistas specialaj magazenoj de vestoj, ŝuoj, paperaĵoj, skribiloj, ledaĵoj (bőrtermékek), nutraĵoj (élelmiszer), cigaredoj, parfumoj, libroj, elektronikaj varoj ktp.

Granda magazeno Plaza

Plaza troviĝas en la centro de nia urbo, do mi povas iri perpiede. Plaza estas ne nur loko de multaj magazenoj, vendejoj, sed samtempe ĝi estas amuzcentro. Tie junuloj povas manĝadi, trinkadi, renkontiĝi, rendevui, interkonatiĝi.

Se vi volas aĉeti novajn librojn, diskojn, videofilmojn, fotoaparatojn, poŝtelefonojn (mobiltelefon), belajn vestaĵojn, komfortajn sportŝuojn

– nepre vizitu la magazenon Plaza. Tie vi povas rigardi eĉ filmojn. En magazenoj mi ŝatas pagi per mia bankkarto VISA. Mi povas uzi ĝin, kaj mi tre ĝojas, ke ĝi estas komforta metodo por aĉetado. Mia banko donas al mi krediton (hitel), kaj mi ne devas pagi interezon (kamat) dum tridek tagoj.

Superbazaroj 1

En grandaj urboj kaj vilaĝoj troviĝas ĉiuvendejoj, ekzemple Cora, Tesco, Aldi, Spar, Interspar, Elektro-World, Penny Market, Metro, Profi, Media Markt, Rossmann, Best, Skála, Praktiker, Baumax, Lidl.

Ĝenerale tiuj superbazaroj vendas malmulte da produktoj de hungaraj uzinoj, fabrikoj, entreprenoj. Hungaraj kampanoj vane (hiába) kreskigas (termesztenek) fruktojn, legomojn, bredas (tart, tenyészt) bestojn (porkojn, kokinojn, bovojn), ili ne povas vendi tiujn, ĉar eksterlandaj superbazaroj sendas multegajn (rengeteg) varojn.

Ĝenerale ili ne pagas impostojn al nia ŝtato aŭ tiu imposto estas ege malalta.

Superbazaroj 2

Ofte mi aĉetas diversajn varojn en Tesco kaj Aldi, kiuj troviĝas proksime al nia domo. Ĉiutage mi aĉetas panon, lakton, fruktojn, legomojn. Laŭ mia opinio estas tre bone, ke en superbazaroj estas rabatoj je 20-40 procentoj (20-40 százalékos kedvezmény). Mi estas kontenta (elégedett) pri la prezoj (árak). Ĝenerale mi pagas per mia bankkarto. Tio estas simpla metodo de aĉetado. Se mi lasas hejme (otthon hagyom) mian bankkarton, mi povas pagi per kontanta mono, ĉar ĝenerale mi kunportas mian monujon.

Vendohalo

En vendohalo (piac, vásárcsarnok) mi kutimas aĉeti dufoje semajne. Tie mi trovas freŝajn varojn: ovojn (tojás), buteron, kazeon (túró), fromaĝon (sajt), fruktojn (pomojn, oranĝojn, bananojn, citronojn), legomojn (karotojn, verdajn petroselojn, terpomojn, brasikrapojn, ruĝajn betojn). Laŭ mia opinio en vendohalo mi povas aĉeti relative malmultekoste.

Ofte mi aĉetas tie kun mia filino.

TESCO

Hieraŭ mi vizitis la aĉetcentron TESCO, kie mi lasis mian aŭton sur gardata parkejo.

Tegnap a TESCO bevásárlóközpontban jártam, ahol a kocsimat az őrzött parkolóban hagytam.

Mi metis en mian aĉetĉar(et)on du botelojn da kolao, tri botelojn da biero, ŝinkon, paprikan kremon, panon, ĉokoladon, bananojn, terpomojn, fabojn, kafon kaj harsekigilon. Mi pagis per mia bankkarto VISA.

A bevásárlókocsimba két üveg kólát, három üveg sört, sonkát, paprikakrémet, kenyeret, csokoládét, banánt, krumplit, babot, kávé és hajszáritót tettem.

VISA bankkártyámmal fizettem.

Poste mi lumkopiis du dokumentojn, kiuj estas necesaj por konstrui nian garaĝon.

Aztán fénymásoltattam két dokumentumot, amely a garázsépítéshez szükséges.

Iu ĉarma fraŭlino turnis al mi, kaj diris, ke ŝi estas enketistino, kaj ŝi volus demandi min pri miaj aĉetkutimoj.

Egy bájos hölgy hozzám fordult, és azt mondta, hogy ő közvélemény-kutató, és szeretne kérdezni a bevásárlási szokásaimról.

Mi diris: pardonu, ege mi rapidas. Poste mi kopiigis ŝlosilon de nia malnova garaĝo por mia edzo, kiu perdis sian ŝlosilon.

Mondtam: bocsánat, nagyon sietek. Aztán a régi garázsunk kulcsát másoltattam a férjemnek, aki elhagyta a saját kulcsát.

Dume eksonis (ekringis, ekmuzikis) mia poŝtelefono.

Közben megszólalt (megcsörrent, elkezdett zenélni) a mobilom.

Mia kuzino vokis min, kaj ni priparolis renkontiĝon kun ŝi.

Az unokanővérem hívott, és egy találkozót beszéltünk meg.

Melinda diris, ke ankaŭ ŝi lernas Esperanton, kaj volus ekzameniĝi en novembro.

Nu, bone, mi diris, mi povos helpi al vi.

Melinda azt mondta, hogy ő is tanul eszperantót. Nos, jól van, mondtam, tudok neked segíteni.

Cetere ŝi laboras kiel agentino ĉe Asekura Asocio Generali. Ajaj, bedaŭrinde ŝi fumas multe. Ilia geedziĝa ceremonio estis antaŭ tri monatoj. Ili nuptovojaĝis al Venecio (Italio).

Egyébként üzletkötőként dolgozik a Generali Biztosítónál. Hajaj, sajnós sokat dohányzik. Az esküvőjük három hónappal ezelőtt volt. Velencébe (Olaszországba) utaztak nászútra.

Mi preskaŭ malsatmortis, kaj mi devis manĝeti ion. Mi aĉetis hamburgeron, kaj mi satmanĝis. Mi trinkis oranĝsukon.

Majdnem éhen haltam, harapnom kellett valamit. Vettem egy hamburgert, és jóllaktam. Narancslét ittam.

9B) REKLÁMOK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

Szereti-e a reklámokat (az utcán, tv-ben, interneten stb.), vagy inkább zavarják Önt? Hol és hogyan érdemes reklámozni? Milyen szolgáltatásokat szokott igénybe venni (posta, bank, fodrász, kozmetikus, szerelők stb.)?

Diversaj servoj

En nia socio ekzistas diversaj servoj (szolgáltatás), entreprenistoj: frizisto, kosmetikisto, muntisto (szerelő), elektristo (villanyszerelő), taksio, poŝto, banko ktp.

Ofte mi uzas la servojn de la poŝto. Tiam mi sendas leterojn, bildkartojn, monon. Mi ne uzas la servon de interreta banko, ĉar mi timas, ke eraras.

Frizistino

Mia amikino laboras kiel frizistino, kaj mi ofte vizitas ŝin. Ŝi tondas (vág) miajn harojn kaj faras novan frizaĵon (frizura). Kelkfoje mi farbigas (festetem) miajn harojn.

Reklamoj

1. Ĝenerale mi ne atentis pri reklamoj en gazetoj, ĵurnaloj kaj televido. Ili ne interesas min, ĉar mi scias, ke ili ne estas veraj, realaj.
2. Se en iu reklamo specialisto proponas iun produkton, varon (kuracilon, manĝaĵon ktp.), tiam mi pensas, ke tiu aĵo estas necesa kaj utila. Tiam mi intencas aĉeti tiujn varojn.
3. Laŭ mia opinio reklamoj celas ĝenerale dommastrinojn, kiuj bezonas helpojn en sia hejma laboro. Ekzemple oni proponas manĝilarojn, lavpolvojn, specialajn kuirtukojn, frostitajn manĝaĵojn (fagyasztott ételek), lavmaŝinojn, telerlavmaŝinojn (mosogatógép) ktp.
4. Se iu reklamo estas gaja, amuza (szórakoztató), tiam ĝi estas pli efika, (hatékonyabb) impresema – laŭ mia opinio.
5. Mi ne rigardadas afiŝojn sur la stratoj kaj placoj, ĉar mi volas atendi mian celon (magazenon, mian amikon ktp.) urĝe, tial mi ne „legas”, kiam mi iras aŭ promenas.
6. Mi pensas, ke la televidreklamoj ne estas interesaj, atentigaj

(figyelem felkeltőek). Dum ili la spektantoj (nézők) iras en la kuirejon por manĝi, trinki ion.

7. Povas esti, ke rigardante iun reklamon, mi rememoras, ke efektive (reale) mi ne havas tiun necesan produkton (varon). Do mi devos aĉeti ĝin.
8. Sen reklamoj televidstudioj ne povus ekzisti, ĉar abonantoj (megrendelők) pagas altan sumon por tiuj reklamoj.

Kafotrinkejo

En nia urbo (vilaĝo) ofte mi vizitas kafotrinkejon „Brazil” kun miaj geamikoj. Tie ni povas trinki ne nur kafon, sed teon kaj alkoholaĵojn. Dume ni interparolas pri niaj familiaj aferoj, novaĵoj, politiko, amuziĝo. La servistoj (felszolgálók) estas ĝentilaj (udvarias), helpemaj kaj karaj.

Restoracio

En nia urbo mi preferas la restoracion Muskátli, kie oni kuiras bongustajn, hungarecajn manĝaĵojn: gulaŝon, perkelton, fiŝsupon, farĉitajn brasikojn kaj tiel plu.

Kiam niaj familianoj havas naskiĝtagon aŭ nomtagon, ni kutimas tagmanĝi tie. La prezoj estas relative malaltaj, kaj mi povas pagi per mia bankkarto Visa. Oni diras, ke ankaŭ la ĉinaj manĝaĵoj estas tre bongustaj. Eble oni pravas (igazuk van). Baldaŭ mi vizitos ĉinan restoracion. Oni diras, ke la ĉinaj manĝaĵoj estas iomete (egy kicsit) acidaj kaj dolĉaj.

Taksio

Malofto mi veturas per taksio, ĉar uzi tiun trafikilon (közlekedési eszköz) estas tre multekoste. Kiam mi malfuiĝas, rapidegas(rohan), ĉar iu atendas min, mi devas entaksiĝi kaj pagi sufiĉe (elég) multe por kelkaj kilometroj. Tiam mi tre ĝojas, ke mi povas atingi (elér) mian celon ĝustatempe (időben, idejében). Se la trafiko estas vigla (élénk), ŝoforoj devas esti trankvilaj, malnervozaj.

10A) ÉTKEZÉS, ÉTKEZÉSI SZOKÁSOK

Hol és mit szokott enni hétköznapokon/hétvégén?

Melyik a kedvenc cukrászdája/kávézója/étterme és miért?

Ĉokolado

Multaj homoj ŝatas manĝi ĉokoladon, kiu povas esti bruna, blanka, nigra, kun migdaloj (mandula), aveloj (mogyoró).

Bedaŭrinde la ĉokolado grasigas, dikigas (hízlal, kövérít) homojn.

Tamen manĝi ĉokoladon kaŭzas (okoz) grandan ĝojon kaj plezuron (gyönyörűséget). Kiam oni ne havas manĝaĵojn aŭ tempon por manĝi ion, oni povas manĝi ĉokoladon.

Ĝi donas forton al la homo. Ĉokolado konsistas el malmulte da mineraloj, graso, sukero kaj kompreneble multe da kakao, lakto. Oni diras, ke en ĝi estas eĉ kofeino (koffein). Ĉokolado solviĝas (olvad) ĉe plus 33 gradoj. Oni diras, ke Kristoforo Kolombus portis la ĉokoladon el Sud-Ameriko.

RESTORACIO „ESPERANTO” – MENUKARTO

SUPOJ

LEVESEK

Tomatsupo (Paradicsomleves)

Fruktosupo (Gyömölcsleves)

Pomsupo (Almaleves)

Fruktosupo el miksitaj fruktoj (Vegyes gyümölcsleves)

Supo el prunoj kun citrono

(Szilvaleves citrommal)

Ostosupo kun vermiĉeloj (Húsleves finommetélttel)

Buljono kun vermiĉeloj (Tyúkhúsleves finommetélttel)

Printempa supo el legomoj (Tavaszi zöldségleves)

Supo kun hepatbuletoj (Májgombóc leves)

Supo „Palóc” (Palóc leves)

Gulaŝsupo (Gulyásleves)

Fiŝsupo el karpó (Pontyhalászlé)

Fiŝsupo el siluro (Harcshalászlé)

PRETITAJ MANGAĴOJ KĚSZĚTELEK

Farunaĵoj, legomaĵoj (Tészták, főzelékek)

Legomaĵo el fazeolaj (Babfőzelék)
Legomaĵo el pizoj (Borsófőzelék)
Nudeloj kun terpomaĵo (Krumpliszeszta)
Nudeloj kun kazeo (Túrósceszsa)
Nudeloj kun papavo (Mákoszeszta)
Nudeloj kun marmelado (Lekváros seszta)
Nudeloj kun juglando (Diószeszta)
Nudeloj kun kuirita ovaĵo (Tojásos seszta)
Nudeloj kun ŝinko (Sonkás seszta)
Nudeloj kun grio (Grízés seszta)

Gratenitaj fungaĵoj (Rántott gomba)
Gratenita porkaĵo/eskalopo (Rántott sertésszelet)
Gratenita bovaĵo/eskalopo (Rántott marhaszelet)
Fritita bovaĵo/eskalopo (Sült marhaszelet)
Porkaĵo laŭ Bácskai kun rizaĵoj (Bácskai rizseszta)
Perkelto (paprikita stufita porkaĵo) (Sertéspörkölt)
Paprikita terpomaĵo kun fumaĵita kolbaso (Paprikáskrumpli füstölt kolbászsal)
Gratenita florbrasiko laŭmaniere „Orly” (Rántott karfiol Orly-módra)
Viandhakaĵo kun rizoj pizoj (Fasírozott rizibizivel)

.....

GARNAĴOJ

KÖRETEK

Rizoj-pizoj (Rizibizi)
Stufita rizaĵo (Párolt rizs)
Kuiritaj fabeloj kaj pizoj (Főtt bab és borsó)
Kuiritaj maizoj (Főtt kukorica)
Meksika garnaĵo (Mexikói köret)
Terpomkaĉo (Krumplipüré)
Terpomaĵo kun verdaj petroseloj (Petrezselymes burgonya)
Frititaj terpomspecoj (Hasábburgonya)
Farunaĵglobetoj (Tarhonya)
Makaronioj kuiritaj laŭ Milano (Milánói főtt makaróni)
Saŭco el anetoj (Kapormártás)
Saŭco el tomatoj (Paradicsommártás)

Menuo 1

Supo el legomoj (Zöldségleves)
Gratenita porkaĵo kun miksita garnaĵo (Rántott sertésszelet vegyeskörettel)
Piskóta (Biskoto)
Oranĝsuko (Narancslé)
Nigra kafo aŭ teo (Feketekávé vagy tea)

Menuo 2

Supo el spinaco kun kremŝaŭmo
(Tejszínhabos spenótleves)
Farĉitaj brasikoj (Töltött káposzta)
Peco de ĉokolada torto (Csokoládé tortaszelet)
Nigra kafo aŭ teo (Feketekávé vagy tea)

.....

SALATOJ

PEKLAĴOJ

Saláták

Savanyúságok

Fejessaláta (Laktuko)
Salato el kukumoj (Uborkasaláta)
Salato el brasiko (Káposzta)
Peklita kukumo (Savanyú uborka)
Acida brasiko (Savanyú káposzta)
Miksita verda salato kun cepo (Vegyes savanyúság hagymával)
Salato el ruĝa beto (Céklsaláta)

.....

DESERTOJ

Desszertek

Patkukoj kun kazeo (Túrós palacsinta)
Patkukoj kun marmelado (Lekváros palacsinta)
Patkukoj kun farĉita porkaĵo laŭmaniere Hortobágy
(Hortobágyi húsos palacsinta)
Vualkuko kun papavoj (Mákos rétes)
Vualkuko kun kazeo (Túrós rétes)
Vanila torto (Vanília torta)

10B) OTTHONI ÉTKEZÉS, VENDÉGLÁTÁS

Írja le családjának egy átlagos étkezését. Fontos-e, hogy a család időnként együtt étkezzon? Miért?

Meséljen egy alkalomról, amikor vendégül látott valakit otthonában vagy kerti partin.

Matene

Matene mia edzino kuiras kafon. Niaj familianoj kutimas manĝi panon kun butero, fromaĝon (sajtot), tranĉaĵon (felvágottat); maloŝte ni trinkas verdan teon aŭ oranĝosukon. Kelkfoje ni matenmanĝas kolbason, salamon, marmeladon, mielon (mézet). Estas tre grave, ke niaj familianoj matenmanĝas kune.

Tagmeze

Nia familio ŝatas tagmanĝi hungarecajn manĝaĵojn. Ili estas malsanigaj, grasaj kaj tre spicitaj (fűszerezett). La tradiciaj spicoj estas ruĝa papriko, pipro, salo. Tipaj hungaraj manĝaĵoj estas kokinsupo Újházi, fiŝsupo, gulaŝo, paprikita kokinaĵo, perkelto, farĉita brasiko, patkukoj kun kazeo, patkukoj Hortobágyi, kazeitaj nudeloj, kolbasoj Gyulai kaj Csabai. Labortage miaj gefiloj, mia edzo kaj mi ne povas tagmanĝi kune, ĉar ni laboras (ili lernas en lernejo).

Vespere

Ĝenerale ni vespermanĝas je la sesa aŭ sepa horo. Ni manĝas malmulte, ke ni povu dormi bone. Varma lakto, fromaĝo, bruna pano, marmelado – tio estas nia ĝenerala vespera menuo.

Dum manĝado

Laŭ mia opinio familianoj devas tagmanĝi aŭ vespermanĝi kune. Tiam neniuj rapidas, ĉiuj estas trankvilaj kaj havas bonan apetiton. Ili povas interparoladi pri familiaj aferoj: laboro, lernado, libroj, vojaĝoj, planoj (terv), parencoj (rokon) kaj tiel plu. Se oni satmanĝas (jóllakik), tiam oni gajniĝas, trankviliĝas, havas pli multe da energio kaj forto.

Gastoj

Antaŭ kelkaj tagoj mia edzo havis naskiĝtagon. Ni invitis niajn parencojn. Mi kuiris buljonon kaj perkelton kun nokoj. Mi bakis vanilan torton, kiu estis tre bongusta. Niaj parencoj tre ŝatas interparoladi pri siaj ĝardenoj, familioj, vojaĝoj. Ni fartis tre bone.

Perkelto

Mi ŝatas kuiri. Mia ŝatata manĝaĵo estas perkelto. Kiel mi kuiras ĝin? Vi devas dispecigi kaj friteti (dinsztel), stufeti (párol)) en oleo la distranĉitajn cepetojn. Poste metu ruĝan pipron sur ĝin. Metu la tranĉitan porkaĵon en ĉi tiun sukun. Aldonu malmulte da akvo, kaj kuiru, ke la porkviando fariĝu mola. Dum la kuirado metu malmulte da salo kaj pipro. Laŭ via gusto. Surtabligu la manĝaĵon kun varmaj nokoj.

Leĉo

Ĝenerale mi kuiras leĉon somere. Necesaj legomoj estas: ajlo, cepo, tomato, kapsiko, krome diversaj spicoj – ruĝa papriko, pipro, salo. Kelkaj uzas lardon, rizojn kaj ovojn. Laŭ mia opinio pli taŭgas salamo, kolbaso. Komence mi devas stufi ilin, poste mi aldonas akvon kaj kuiras ilin. Kompreneble estas necesaj akvo kaj fajro.

Farĉitaj brasikoj

Forró vízben megpuhítom a káposzta leveleit. Megdarálom a disznóhúst, ami nem túl zsíros. Összekeverem a megdarált húst rizzsel, hagymával, fűszerekkel (paprika, só, bors), tesztek hozzá egy kevés olajat. Ezt a keveréket teszem a levelekbe, és becsavarom azokat. Végül a betekert leveleket beleteszem a fazékba, alacsony tűznél megfőzöm azokat. Közben paradicsomlevet töltök hozzá.

En varmega akvo mi moligas foliojn de brasiko. Mi muelas porkviandon, kiu ne devas esti tro grasa. Mi miksas la muelitan viandon kun rizoj, cepoj, spicoj (papriko, pipro, salo); mi metas malmulte da oleo. Tiun miksaĵon mi metas en la foliojn, kaj tordas (becsavarom) ilin. Fine mi metas la torditajn brasikfoliojn en la poton, kaj ĉe malaltigita (malforta) fajro mi kuiras ilin. Intertempe mi verŝas tomatsukon al ili.

Gulaŝo

De lundo ĝis vendredo mia edzo kaj mi laboras, sed semajnfine ni tagmanĝas kune. Ĝenerale mi kuiras la tagmanĝon, sed kelkfoje ankaŭ mia edzo kutimas kuiri. Mia familio tre ŝatas manĝi tradiciajn hungarecajn manĝaĵojn, ekzemple: fiŝsupon, gulaŝsupon, farĉitajn brasikojn, perkelton, salamon, kolbason.

La ingrediencoj (hosszávalók) de la gulaŝsupo estas legomoj (ajlo, cepo, karoto, verda petroselo, celerio, brasikrapo, tomato, terpomo), porkviando aŭ bovoviando kaj diversaj spicoj (kumino, pipro, ruĝa papriko, salo).

Laŭ mia opinio la hungarecaj manĝaĵoj estas malutilaj (káros) por ni, ĉar ili enhavas multe da spicoj (ruĝa papriko, pipro, salo). Farĉitaj brasikoj, fiŝsupo kaj aliaj famaj hungarecaj manĝaĵoj estas digesteblaj (emészthető) malfacile.

Laboro en la kuirejo

Mi tre ŝatas labori en nia kuirejo. Mi muelas (darálok), kuiras (főzök), fritas, rostas, bakas (sütök), frostigas (fagyasztok) viandojn, legomojn, fruktojn.

Mi lavas telerojn, vazojn (edények), surtabligas manĝaĵojn, viŝas (töröl) telerojn, senplumigas kokinojn (tyúkot kopasztok), senŝeligas terpomojn (krumplit hámozok).

Ĝardenfesto

Ni havas grandan ĝardenon, kie somere ni festas naskiĝtagojn, nomtagojn.

Tiam ni kuiras gulaŝon, perkelton, farĉitajn brasikojn, fiŝsupon. Kun niaj gastoj ni pasigas la tempon tre agrable sub la ĉielo. Ili diras, ke mia edzino kuiras, fritas, rostas bongustajn hungarecajn manĝaĵojn. Ĝenerale ni trinkas malvarman bieron, ĉar estas tre varme. Niaj gefiloj preferas kolaon, fruktojn kaj glaciaĵojn.

11A) UTAZÁS ISKOLÁBA, MUNKAHELYRE. TÖMEGKÖZLEKEDÉS

Mennyire elégedett lakóhelye tömegközlekedésével?
Mi éri meg jobban: autózni, taxizni vagy tömegközlekedést
használni? Mennyire tartja drágának a tömegközlekedést?

Trafikiloj

Oni povas veturi/vojaĝi per diversaj trafikiloj (közlekedési eszköz): tramo, vagonaro (trajno), aŭto, aŭtobuso, trolebuso, ŝipo, biciklo, motorciklo, metroo. En Miskolc kaj Debrecen trafikas tramoj, aŭtobusoj. Ili estas amasaj (publikaj) veturiloj (tömegközlekedési eszközök).

Biletoj

Kiuj havas 65 jarojn aŭ pli multe, tiuj veturas senpage. Aliaj devas aĉeti biletojn. Trafikbileto kostas ĉirkaŭ 400 forintojn. Oni povas aĉeti ĝin ĉe la ŝoforo pli kare (drágábban). Oni devas validigi (érvényesíteni) ĝin en la buso aŭ tramo. Mi havas monatbileton (havi bérlet). Mi aĉetas ĝin per mia poŝtelefono, ĉar tiel mi ŝparas multe da tempo.

Per kio...?

Mi ŝatas veturi per mia aŭto. Ĝi estas rapida kaj komforta. Kiam la vetero estas malbona aŭ okazas granda trafikŝtopiĝo (dugó), mi uzas amastrafikilojn. Mi ekiras je la sepa horo, kaj mi alvenas je la sepa kaj kvardek. Mi estas kontenta (elégedett) pri la trafiko kaj la ŝoforoj de nia urbo.

Taksio

Veturi per taksio estas tre multekoste. Tamen, kiam mi tre rapidas, ĉar mi havas malmulte da libera tempo, mi mendas (rendel) taksion.

Amastrafikiloj

Veturi per amastrafikiloj (tömegközlekedési eszköz) estas sekurece (biztonságos), sufiĉe rapide. Se la trafiko estas vigla (élénk), tiuj trafikiloj veturas malrapide, ofte ili haltadas (megáll).

Vilaĝo

En nia vilaĝo trafikas vagonaro kaj aŭtobusoj. Mi estas kontenta (elégedett) pri la horaro (menetrend). Mi veturas al mia laborejo per interurba (távolsági) aŭtobuso, mi havas monatbileton, kiu kostas multe (bedaŭrinde).

Mia aŭto 1

Kiam mi veturas per mia aŭto, mi devas aĉeti benzinon, kiu kostas multe. Mia aŭto Suzuki havas 13 jarojn, kaj por atingi 100 kilometrojn, mi devas havi 6 litrojn da benzino.

Mia aŭto 2

Mi havas Suzukion, kiu estas hungara – japana aŭto. Ĝi havas dektri jarojn, tamen ĝi funkcias bone. Mi havas kondukrajtigilon (jogosítvány) dum dek jaroj.

Mia biciklo

Mi veturas al mia laborejo per biciklo, ĉar ĝi estas proksime al ni. Tiel mi povas ŝpari multe da benzino kaj tempo. Niaj familianoj ŝatas bicikladi en la najbara arbaro.

Perpiede

Je feliĉo (szerencsére) en nia vilaĝo ne estas longaj distancoj (távolság). Mi piediras (gyalog megyek), kiam mi volus aĉeti, aranĝi miajn oficialajn aferojn en la aŭtonomio (önkormányzat), viziti miajn geamikojn, trinki kafon en sukeraĵejo (cukrászda).

Kiom kostas la veturo?

Ĉu la benzino, busbiletoj kostas multe? Tio dependas de la perlaboro (fizetés) de homoj. Laŭ mia opinio pensiuloj ricevas malaltan sumon, kaj ili devas pagi multe por havi benzinon, manĝaĵojn, monatbiletojn. Riĉuloj eĉ ne atentis pri la kostoj (ár).

11B) KÖZLEKEDÉS MAGYARORSZÁGON

Melyik a kedvenc közlekedési eszköze és miért?

Milyen tanácsot adna a tömegközlekedéssel kapcsolatban egy olyan külföldinek, aki először jár Magyarországon?

Veturiloj

En grandaj urboj trafikas diversaj veturiloj. Ili estas: trajnoj, aŭtobusoj, aŭtoj, trolebusoj, taksioj (en kelkaj urboj tramoj; en Budapeŝto trafikas metroo). Aŭtoj estas la plej popularaj. Nuntempe preskaŭ ĉiu familio havas aŭton, ĉar ĝi estas komforta, rapida, sed la aŭtoj polucias (szennyezik) la aeron. En mia urbo mi preferas bicikladi aŭ promenadi.

Aŭto

Mi havas aŭton, kaj mi ŝatas veturi per ĝi. Ofte ni ekskursas kun miaj familianoj. Tiu veturilo estas rapida kaj komforta.

Kiel stiras la virinoj?

Ofte viroj diras, ke virinoj stiras (vezetnek) aŭton malbone, mallerte (ügyetlenül). Ili ne pravas. Laŭ statistikaj indikoj virinoj kaŭzas (okoznak) pli malmulte da karamboloj ol viroj. Virinoj ne rapidas, stiras aŭton kun maldanĝera rapideco, ili antaŭpensas la situaciojn, ili estas atentemaj, trankvilaj, pli ĝentilaj ol viroj.

Al eksterlandanoj

Atentu (figyeljen) pri biciklantoj, piedirantoj (gyalogosok), infanoj, maljunuloj. Haltu antaŭ la zebroj (trapasejoj). Ne devancu (előzzön) danĝere, ne telefonu dum stirado (vezetés), ne veturu plu, kiam la trafiklampoj montras flavan aŭ ruĝan koloron.

12A) UTAZÁSI FORMÁK

Milyen távolsági közlekedési eszközöket ismer?

Milyen előnyei/hátrányai vannak az egyéni és társasutazásnak?

Interurba trajno

Se mi veturas al Budapeŝto aŭ vizitas miajn parencojn en Győr, mi veturas per interurba trajno (InterCity). Ĝi estas tre moderna, komforta, rapida. Dum la veturado mi povas uzi mian tekokomputilon (laptop), rigardi filmojn interrete, sendi kaj akcepti retpoŝton, legi librojn, aŭskulti muzikon kaj ripozi pli bone ol hejme.

Mi ŝatas veturi sola

Dum mia labortempo mi veturas ofte. Mi uzas mian aŭton. En mia aŭto mi fartas bone, ĉar mi aŭskultas muzikon, novaĵojn, sportprogramojn.

Komunaj vojaĝoj

Kelkfoje mi vizitis eksterlandon kun turistogrupoj. Kiam ni vojaĝis, ni povis interparoli pri niaj impresoj (benyomás), spertoj (tapasztalat). Ni helpis solvi problemojn unu al la alia. Ni dividis (elosztottuk) manĝaĵojn, trinkaĵojn, ni fariĝis geamikoj.

Zorgu pri via aŭto!

Se oni havas aŭton, oni devas zorgi pri ĝi (gondoskodni róla).

Oni devas lavi ĝin, polvosuĉi la pasaĝerejon (utastér).

En Hungario oni lavigas sian aŭton ĝenerale en aŭtolavejo.

Oni devas kontroligi sian aŭton en riparejo, ekzameni ĝin, por ne estu akcidento. Se oni havas aŭton, oni devas pagi imposton (adó) pro ĝi.

Mi havas stirpermeson

Mi jam havas kondukrajtigilon (jogosítvány). Mi ekzameniĝis en aŭgusto.

Mi pensas, ke en Hungario oni ricevas rajtigilon malfacile. Ekzemple en Anglio la lernantoj povas ricevi ĝin kun la abiturienta atestilo.

En Hungario por la kondukrajtigo oni devas ekzameniĝi pri stirado en trafiko, sanitaraj aferoj kaj trafikreguloj.

12B) ÚTI ÉLMÉNYEK. KÜLFÖLDI ÉS HAZAI UTAZÁS

Milyen gyakran és hova szokott utazni? Hol és hogyan szokott szállást foglalni? Milyen utazást kedvel: vízparti nyaralást, hegyi túrázást vagy városlátogatást?

Mi ne povas...

Mi ŝatus vojaĝi eksterlanden ĉiujare, sed tio dependas ne de mi. Miaj cirkonstancoj (körülmények) malhelpas viziti aliajn landojn tre ofte. Mi ne havas sufiĉe da mono (elég pénzem) kaj tempo. Mi devas labori en la tuta jaro. Mi havas libertempon nur semjnfine. Mi libertempas nur ĉirkaŭ 30 tagojn, kiam mi devas viziti niajn parencojn, amuziĝi kun miaj familianoj.

Enlande

Se ni ne vojaĝas al eksterlando, ni ripozas enlande (belföldön) ĉe lagoj aŭ riveroj, kie ni povas baniĝi, sunumi. Ĝenerale tie situas arbaroj, kie ni povas promenadi, kolekti fungojn, florojn, aŭskulti la pepadon de birdoj.

En tendo aŭ hotelo

Mi ne okupas ĉambron en hotelo, ĉar neniam mi povas anticipi (megjósolni) la tempon de nia somerumado. Ni vizitas la elektitan (kiválasztott) urbon, kaj ni dormas tie laŭ eblecoj en tendo (sátor) aŭ hotelo.

Tunezio

Mi kaj mia edzo pasigis dek neforgeseblajn tagojn en Tunezio. Ni vojaĝis per flugmaŝino. Nia hotelo estis en urbo Sousse, proksime al la marbordo. Ni baniĝis en la maro kaj sunumis tre ofte sur la marbordo. Tie estis akvoparko kun toboganoj (csúzdákkal). En nia ĉambro estis klimatizilo (légkondi), televidilo, banĉambro kun necesejo. Ni povis trinki nur akvon el boteloj, kiun ni aĉetis en magazenoj. La tuneziaj manĝaĵoj ne gustis al mi, ĉar laŭ mi, ili estis sengustaj. Tunezianoj ne manĝas porkviandaĵojn. Dum la unua semajno estis ege

varme, ĉirkaŭ 40 gradoj, sed poste la aero iomete (egy kicsit) pli malvarmiĝis. Tiam estis ĉirkaŭ 30 gradoj.

Ni partoprenis du ekskursojn. En komunumo (település) JEM ni rigardis koloseon el la romia imperio, kiu estas la tria plej granda amfiteatro en la tuta mondo.

En komunumo MATMATA ni povis rigardi, kiel vivas berberoj en siaj loĝejoj, kiuj estas en kavernoj (barlang). Kiam ni atingis la dezerton Saharaon (Szahara-sivatag), ni veturis rajdante sur kameloj (teve).

Poste ni rigardis la lokon, kie oni filmis la „Milton de la steloj”.

Ni vizitis oazojn sur montaro Atlas. Ni veturis al la sankta urbo de islamo KAIROUAN, kie ni rigardis la grandan moskeon (mecset) kaj tapiŝtekstan fabrikon (szőnyegszövő gyár).

Dum la dua ekskurso ni vizitis la zooparkon en FRIGUIA.

Ni vidis papagojn, fokojn, leonojn, tigrojn, gepardojn, ĝirafojn, zebrojn, elefantojn, simiojn, cikoniojn (gólyák), kamelojn, strutojn (strucc) ktp. Ni fartis tre bone en Tunezio.

Pri mia somerumado

Pasintsomere mi vizitis Grekion, kaj tie mi pasigis kelkajn tagojn sur la insulo Korfu. Mi vojaĝis kun mia amikino.

La insulo mem estas belega, freŝe verda. La maro estas pura, varma.

Ni pasigis tie semajnon, kaj tiu tempo pasis tre rapide.

Ni ĉirkaŭveturis la insulon per motorciklo, kaj ni rigardis belagajn bordojn, golfojn. Ni sunumis, baniĝis kaj naĝis tre multe. Ni rigardis la kastelon de princino Sissy, kiu havas unikan, grandan parkon (ĝardenon).

Ni vizitis la ĉefurbon, kiu havas neforgeseblan strateton por promenantoj.

Vespere ni vizitis drinkejon, kaj ni dancis.

Tiun ekskurson mi forgesos neniam.

Ibiza

Somere ni vizitis la insulon Ibiza, kiu apartenas al Hispanio, al la Belearaj insuloj (Beleári-szigetek). Ĝi estas la ero (rész) de tiel nomata (úgynevezett) mondheredaĵo (világörökség).

Ĝi situas proksime al la nordorienta bordo de Hispanio.

Tie kreskas belegaj pinoj (erdei fenyők), migdalpinoj (mandulafenyők), florĝardenoj, hibiskoj (hibiszkusz), oranĝarboj, citronarboj, bananujoj ktp.

Ni luis (béreltünk) aŭton, kaj ni ĉirkaŭveturis la malgrandan insulon. La vojoj estas tre bonkvalitaj (jó minőségűek), sed mallongaj. Tie estas belegaj golfetoj (öblök). Ĉie ni povis rigardi karakterajn (jellegzetes) blankajn domojn kun plataj (lapos) tegmentoj (tető). Ni fartis tre bone. Tiuj tagoj restis neforgeseblaj en mia memoro.

Subkarpatio

La centro de Subkarpatio estas Ungvár, kiu situas laŭ la bordoj de rivero Ung. Ni rigardis la ekspoziciojn (kiállítás) en la fortikaĵo, kie ni povis rigardi la folkloron, la vivon de montaraj paŝtistoj (hegyi pásztorok). Apud la fortikaĵo troviĝas grandega subĉiela skanzeno (skanzen) kun diversaj rusinaj (ruszin) vilaĝdomoj kaj preĝejoj. Ni rigardis la imponan Hotelon „Korona”, la monaĥejon (kolostor) kaj la sinagogon (zsinagóga). En Munkács loĝas ĉirkaŭ 80 mil da homoj. Bedaŭrinde el ili estas nur ok mil da hungaroj. En la fortikaĵo je memoro de Ilona Zrínyi oni faris ekspozicion. Tie suferis (szenvedett) en prizono (börtön) Ferenc Kazinczy.

Kie mi somerumis?

Mi tre ŝatas somerumi sur la montoj. En 2017 mi kaj miaj familianoj somerumis en slovakaj Altaj Tatroj. Ni pasigis tie semajnon. Ni loĝis en la Hotelo „Tulipo” en Tatralomnic. Ni grimpis montojn, kaj atingis 2200 metrojn; tie ni povis rigardi la montopinton (hegycsúcs) Lomnic. Poste ni veturis plu per monta lifto (slovake oni diras: lanovka). Ni rigardis belegan panoramon de proksimaj kaj malproksimaj montoj, valoj (völgy), vilaĝoj. La aero estis tre pura kaj freŝa.

Francio

Somere mi preferas vojaĝi eksterlanden kun mia amiko. Ni vizitis jam diversajn landojn per trajno, kun dorsosakoj (hátizsák). Ni dormis en kampadejoj (kemping), en tendoj (sátor). Laŭ mia opinio loĝi en tendoj estas tre romantike kaj sane. Pleje plaĉis al mi Francio, kie francoj estis tre amikemaj kaj helpemaj. Parizo estas impona kun siaj Notre-Dame, Louvre, Champs-Elysees, Versailles.

En Italio kaj Kroatio

Mi tre ŝatas somerumi eksterlande kun miaj familianoj. Dufoje mi vizitis Grekion, Italion kaj unufoje Kroation. Kroatio plaĉis al mi pleje (legjobban). Ĉefe plaĉis ĝia marbordo. Mi tre ŝatas la maron, marbordon, varmon, sunbrilon. Mi preferas sunumi kaj naĝi. Pasintsomere mi vizitis la italan marbordon, kie mi fartis tre bone.

Ni loĝis en aparta loĝejo kun baseneto (kis medence), proksime al la marbordo. Ni rigardis la urbon Caorle, kiun oni nomas malgranda Venecio.

Kompreneble ni veturis al Venecio per pramo (komp). Ĝi estas mia ŝatata urbo, ĉar ĝi estas animagorda (hangulatos), impresema, kun multaj vidindaĵoj. Ni rigardis la placon Márton Szent, kaj ni vizitis la tiean preĝejon, kiu troviĝas meze de la placo. Ni boatis per „gondolo” (oni diras itale tiel). Ni promenadis en la stratetoj de Venecio tre multe.

La insulo Rodos

Somere ni vizitis Greklandon, kaj ni pasigis kelkajn neforgeseblajn tagojn sur la insulo Rodos. Ĝia longeco estas 78 kilometroj. Ĝenerale ĝi estas 30 kilometrojn larĝa.

En la ĉefurbo troviĝas grandega palaco (palota) de kavaliroj Maltaj (máltai lovagrend).

Kiam ni promenis en la malnova urbocentro, ŝajnis al ni, ke ni estas en la mezepoko. La grandioza palaco, tiel nomata (úgynevezett) Granada Majstro estis bonega. En ĝi estas 206 ĉambregoj kaj diversaj salonoj. Ili estas ege pompaj.

En urbo Lindos estas unika akropolo (akropolisz). Tieaj loĝantoj estas tre gastamaj (vendégszeretőek), la marbordo estas sabla, belega kun palmoj, kaj la klimato estas subtropika. Ni vidis multajn pinarbarojn kaj oranĝĝardenojn, kiuj estis unikaj por ni.

Neniam mi forgesos tiun ekskurson.

13A) KÖRNYEZETÜNK ÉS IDŐJÁRÁSUNK

Mostanában milyen rendkívüli időjárási jelenségekről hallott/olvasott?

Milyen személyes tapasztalatai vannak?

Ön szerint mi veszélyezteti leginkább a környezetet?

Mit tesz Ön környezete védelméért otthonában és máshol?

Hodiaŭ 1

Hodiaŭ la vetero estas tre bona. Sur la ĉielo ne estas nuboj, la suno brilas forte. Laŭ mia opinio nun estas ĉirkaŭ 25 gradoj. Mi aŭskultis la veterprogonzon. Oni diris, ke dum la tuta tago estos varme, kaj dum aliaj tagoj atendeblas malvarmiĝo, verŝajne blovos kaj pluvetos.

Hodiaŭ 2

Hodiaŭ la suno brilas, do nuboj ne estas sur la ĉielo. Ne pluvas. La ĉielo estas pura, blua. Ne blovas, estas tre bela tago. La temperaturo estas ĉirkaŭ 28 Celsiaj gradoj. Ĝenerale en aŭgusto la suno brilas, sed kelkfoje estas grandaj tempestoj (vihar).

Hodiaŭ 3

Hodiaŭ estas karaktera (jellegzetes) aŭtuna vetero. Matene frostetis (kicsit fagyott), kelkfoje estis nebulo (köd), sed nun la suno brilas. La vetero fariĝas varmeta. Oni diris, ke posttagmeze atendeblas ĉirkaŭ 20 gradoj.

Hodiaŭ 4

Hodiaŭ matene pluvetis, kaj la suno ne brilis. Laŭ la veterprogonzo hodiaŭ posttagmeze plivarmiĝos (melegebb lesz), kaj sur la ĉielo la nuboj disiros (feloszlik). Je la tria horo povos esti 23-25 gradoj.

Globala varmiĝo 1

Dum la pasintaj jardekoj la klimato en la tuta mondo ŝanĝiĝas (változik). Tio kaŭzas (okoz) grandan problemon, ĉar ankaŭ la vivo de la homaro, bestaro, vegetaĵoj havas laŭgradan interŝanĝon. La sezonoj iĝas pli kaj pli varmaj, dumtempe okazas blovegoj (vihar), hajloj (jégesó), pluvegoj (felhőszakadás), inundoj (áradás), terotremoj (földrengés), sekegeco (aszály, szárazság),

uraganoj (hurrikán), tajfunoj, kirloventoj (ciklonoj – forgószél). En la norda poluso la glacimontoj degeliĝas (elolvad). Oni diras, ke post 10-15 jaroj en Hungario la klimato povas esti mediteranea kaj somere kaj vintre.

Mi ne fumus, do mi ne polucias (szennyez) la aeron.

Mi ne bredas dombestojn (nem tartok háziállatokat), mi uzas centran hejtadon. Tiel mi povas helpi en la solvo de la problemo de la globala varmiĝo. Tamen mi pensas, ke grandaj industriaj (ipari) landoj devas solvi tiun problemon, ekzemple, Usono, Ĉinio, Japanio, Germanio, Rusio, Francio... Tio ne dependas de mi.

Globala varmiĝo 2

Lastatempe somere estas ege varme. Oni diras, ke tio estas pro la globala varmiĝo. La vetero estas ŝanĝema, ekstrema, la klimato ŝanĝigas. En Hungario la klimato fariĝas mediteranea.

Meteorologoj ne povas antaŭdiri precize la morgaŭan veteron. Ofte hajlas (jégeső esik), blovegas (szélvihar van).

Laŭ mia opinio tiun ĝeneralan varmiĝon kaŭzas la homaro mem, ĉar oni uzas maŝinojn, ilojn, aparatojn, kiuj elfluigas (kibocsát) malutilajn gasojn.

Somere kaj vintre

Ĝenerale somere estas varme. Oni surhavas somerajn vestaĵojn. Ili estas, banvesto, to-ĉemizo, ŝorto, sandaloj. Vintre estas malvarme, kaj oni portas vintrajn vestaĵojn. Ili estas pulovero, palto, pantalono, kardigano, kostumo, kompleto, botoj, botetoj, ŝtrumpetoj, jako.

Vintra vetero 1

En Mezeŭropo vintre estas malvarme: frostas, neĝas, blovas. La tagoj estas mallongaj, la noktoj estas longaj kaj malhelaj. Ofte estas minus 10-15 gradoj, oni devas hejti pli forte. Dum la pasintaj 10-20 jaroj la vetero ŝanĝiĝas (változik) ŝtupo al ŝtupo (fokról fokra), ĉar la globala varmiĝo kaŭzas (okoz) neatenditajn eventojn (váratlan események). Kelkfoje frostas eĉ printempe, aprile kaj maje.

Vintra vetero 2

Vintre oni vestas varmajn vestaĵojn, kaj oni ne sentas malvarmon. Pasinttempe pro la globala varmiĝo la vintroj estas pli varmaj

ol ĉiam. Povas esti, ke vintre neĝas malofte kaj mallonge, kaj la neĝo degelas (olvad) baldaŭ.

Oni diras, ke la mediteranea klimatzono disvastiĝas (terjed) al la norda direkto (északi irányban).

La vintro kaj mi

Mi preferas la vintron, kvankam (bár) vintre estas malvarme.

Mi pensas, ke vintre la naturo estas bela. Oni diras: la naturo dormas.

Kun mia filo mi ŝatas glitveturi. Mi tiras (húzom) lian glitveturilon (szánkó), kiu glitas sur la neĝo. Ni faras neĝbulon, kaj ni neĝbulas.

Ambaŭ ni (mindketten) scipovas glitkuri kaj skii. Pasintjare ni vizitis Altajn Tatroj en Slovakio, kaj ni fartis tre bone.

Medioprotektado 1

Medioprotektado (környezetvédelem) celas rezervi (megőriz) la naturan medion por la sekvaj generacioj. Oni povas kolekti rubojn (szemét) laŭ diversaj specoj: paperoj, kartonoj, biorubo, vitro, glaso, plasto, teksaĵoj, metaloj, specifaj ruboj (piloj – elemek, akumulatoroj).

Medioprotektado 2

Ofte okazas (megtörténik), ke oni hakas (kivág) arbojn, arbarojn, ĉar oni volas konstrui benzinstacion, superbazon (áruház) aŭ domojn. Laŭ mia opinio tio estas malutila agado (káros cselekedet), ĉar oni devas protekti (véd) la naturon por la sekvaj generacioj.

Medioprotektado 3

Laŭ mia opinio oni povas polucii (szennyez) sian medion (környezet) per neuzitaj medikamentoj (használt, lejárt gyógyszerek). Mi proponas al ĉiuj, ke ili ne ĵetu (ne dobják ki) kuracilojn, kaj ne malpurigu la ĉirkaŭaĵon. Mi kolektas miajn neuzitajn medikamentojn, ĉar oni akceptas ilin en apotekoj.

13B) TERMÉSZETI KÖRNYEZET, KIRÁNDULÁS, KERT

Szeret/ne-e kertészkedni, növényeket gondozni? Miért (nem)?
Egyedül vagy társaságban szeret kirándulni/túrázni? Miért?

Ekskurso 1

Kiam la vetero estas bona (printempe, somere kaj aŭtune) mi ŝatas promenadi en arbaroj. La ĉirkaŭaĵo de Debrecen (Miskolc) estas riĉa je arbaroj (erdőkben gazdag).

Mi promenas, ekskursas kaj sola kaj kun miaj familianoj.

Mi ĝuas (élvezem) la naturon.

Ekskurso 2

Semajnfine ni ekskursas ofte. Ni rigardas diversajn vidindaĵojn de hungaraj urboj. Ni povas imagi (elképzel), kiel vivis niaj prauloj (őseink) antaŭ 100-400 jaroj en Eger, Tokaj, Nyíregyháza, Budapest ktp.

Ekskurso 3

Mi vizitis kelkajn landojn (Italion, Germanion, Slovakion, Kroation).

Mi vojaĝis helpe de vojaĝoficoj (utazási irodák segítségével). Kiam mi vojaĝas kun aliaj turistoj, mi sentas la kunligan forton (összetartó erő) de societo (társaság). Tiam mi povas dividi (megoszt) miajn impresojn (benyomás), interparoladi, interkonatiĝi.

Ĝardeno 1

Mia preferata sezono estas la aŭtuno. Tiam maturiĝas (érik) kelkaj fruktoj: piroj, pomoj, prunoj, persikoj, vinberoj. En nia ĝardeno ili kreskas, kaj mi kun miaj familianoj povas kolekti, manĝi ilin. Prefere mi ŝatas vinberojn.

Oni diras, ke aŭtune la naturo komenciĝas „morti”, dormi.

Ĝardeno 2

Mi havas grandan ĝardenon, kie mi plantas, akvumas, fosas, sarkas, kolektas fruktojn, vinberojn. Miaj filoj ofte helpas al mi en la ĝardeno laboro.

14A) AKTÍV ÉS PASSZÍV PIHENÉS

Az aktív vagy a passzív kikapcsolódást szereti jobban?
Miért? Élete során hogyan változott a hobbikhoz
és a gyűjtéshez való viszonya?

Aktive kaj pasive

Kiam mi estas tre laca, mi devas pasigi mian liberan tempon pasive. Tio signifas, ke mi dormas, kuŝas kaj legas. Kiam mi faras tute alian, kion dum mia laboro, mi pasigas mian liberan tempon aktive. Mi laboras en nia ĝardeno, helpas al mia edzino; mi kuiras, lavas telerojn, okupiĝas pri miaj gefiloj, sportas aŭ ekskursas. Tiam mi refreŝiĝas.

Komputtekniko

Ekde mia infanaĝo mi interesiĝas pri komputiloj. Tial mi lernas kaj studas komputteknikon. En mia libera tempo mi tre ŝatas konstrui (kompili) komputilojn, ripari ilin. Ofte mi tralaboras tutajn noktojn. Komprenoble mi legas faklibrojn kaj gazetojn. Mi uzas interreton, kaj mi legas eĉ Esperantajn novaĵojn.

Ezoterio

Mi interesiĝas pri ezoterio, naturkuracado (természetgyógyászat). Mi finis kursojn de reikio, mi konas la cerbokontrolon (agykontroll), mi ŝatas horoskopojn kaj kuracherbojn (gyógyfüvek). Laŭ mia opinio oni devas studi kaj koni la naturon, ĝiajn fortojn, kaj uzi ilin por si mem.

Malnovaj aŭtoj

Mia plej granda hobio estas renovigo de malnovaj (tiel nomataj „old timer”) aŭtomobiloj. Mi havas tri malnovajn aŭtojn, kaj ofte mi uzas ilin.

Mi partoprenas konkurojn, kaj mi havas jam du orajn medalojn.

Pokero

Mi tre ŝatas kartludi pokeron. Tiu kartludo estas tre ekscita. Oni devas kolekti diversajn kartojn laŭ koloroj, ordo, du aŭ tri samajn kartojn ktp.

Dume la ludantoj devas meti monon aŭ ĵetonojn en la bankon. Ili povas akcepti la novan sumon aŭ plialtigi (emel) ĝin. Fine ofte povas gajni (nyer) tiu ludanto, kiu havas la plej altan, plej valoran serion, sed ankaŭ tiu, kiu povas trompi (becsap) la aliajn, ke li havas la plej valorajn kartojn.

Salsao

En mia libera tempo mi kutimas danci salsaon kun miaj geamikoj. Ni dancas la salsaon el Kubo, kiun karakterizas natureco, gajeco kaj simpla ritmo.

Ventrodanco

Mi ventrodancas (hastáncolok) ekde unu jaro. Mi dancas pro hobbio, ne por konkursoj. Tio postulas (kíván, követel) multe da energio kaj elasteco (hajlékonyság). Sed ĝi estas tre utila, ja ĝi movas la tutan korpon. Tiu danco ne estas facila, tamen mi povas proponi al ĉiuj, kiuj ŝatas danci.

Kuirreceptoj

Mi kolektas kuirreceptojn. Tio signifas, ke mi tre ŝatas kuir, friti, baki, rosti. Mi havas ĉirkaŭ 200 receptojn. Festotage mi kuiras rarajn (ritka) manĝaĵojn, ekzemple ĉinajn, bulgarajn, slovakajn, arabajn, afrikajn manĝaĵojn.

Hobbio 1

Mi havas hundon. Ĝia nomo estas Cézár. Ĝi estas grandkorpa, germana ŝafista hundo. Ĝi estas ludema, vigla (élénk), kara, saĝa. Ĝi estas mia hobbio. Ofte mi kuiras kun ĝi. Ĝi manĝas hundmanĝaĵojn, ostojn (csont), manĝaĵrestaĵojn (ételmaradék).

Hobbio 2

Mi tre ŝatas legi librojn pri amo, naturo, historio, famaj homoj, bestoj, vojaĝoj, kulturo de diversaj popoloj. Mi preferas la romanojn de Mikszáth, Jókai, Móricz, Magda Szabó, la poemojn de Petőfi, Arany, Dezső Szabó, Endre Ady, Attila József. Mia plej ŝatata romano estas la „Steloj de Eger” de Géza Gárdonyi.

14B) DIVAT, ÖLTÖZKÖDÉS

Milyen az Ön öltözködési stílusa? Milyen ruhákat (nem) kedvel? Miért?

Milyen tapasztalatai vannak az online ruhavásárlással és a használtruha-boltokkal kapcsolatban?

Pri la modo

En ĉiuj epokoj (korszak) estis karakteriza, (eĉ deviga) modo. Ili ekzistis en renesanco, klasicismo, dum la regado de diversaj reĝoj, en la sesdekaj jaroj de la dudeka jarcento ktp.

Kelkfoje famuloj (hires emberek) kreis modon (ekzemple, sveda aktorino Garbo, usonaj gekantistinoj Marilyn Monroe, Whitney Houston, Frank Sinatra, Britney Spears, Madonna ktp.).

Oni ŝatas imiti famajn homojn, ĉar la simplaj civitanoj (államolgárok) ŝatus simili (hasonlítani) al ili.

Retrostilo

Nuntempe ekzistas retromodo, muziko „retro”. Tio signifas, ke la homoj imitas (utánozzák) la modon, stilon de nia pasinteco (múltbeli kor). Laŭ mia opinio tio estas tre bona ideo. Kiuj travivis tiun epokon, tiuj povas rememori kun granda ĝojo. Junuloj ne vivis ankoraŭ antaŭ 30-40 jaroj, tamen ili povas travivi la modon, muzikon de nia pasinteco.

Kiel oni vestu sin?

Kiel ni devas vesti nin? Tio dependas de la situacio. Multaj portas ĝinsojn, to-ĉemizojn en laborejo, aliaj (ekzemple bankoficistoj) devas surhavi kompletojn kun kravatoj. Kiam oni dancas, amuziĝas vespere oni devas (povas) surhavi taŭgajn (alkalmas, illendő) vestaĵojn. Virinoj ŝatas porti vesperfestajn (estélyi) robojn, orajn ringojn, orependaĵojn, braceletojn (ĉirkaŭmanojn – karkötő), kolierojn (nyakék), kolĉenojn (nyaklánc), belegajn brakhorloĝojn ktp. Dum akceptoj (fogadás), baloj, grandaj koncertoj viroj portas nigrajn kompletojn, frakojn (frakk), smokingojn. Denove mi ripetas, ke ĉio dependas de la situacio, amika grupo, lokaj tradicioj, la karaktero de la homoj ktp.

Pri miaj vestaĵoj 1

Nun mi surhavas blankan bluzon, nigran jupon, nigrajn ŝtrumpetojn kaj nigrajn ŝuojn.

Pri miaj vestaĵoj 2

Nun mi portas blankan ĉemizon kun kravato (ĝi estas verda kun ilustraĵoj). Krome mi surhavas malhelbluan ĝinson kaj nigrajn sportŝuojn.

Pri miaj vestaĵoj 3

Ĝenerale mi portas ĝinsojn, simplajn to-ĉemizojn, sportŝuojn. Kompreneble, kiam estas festo, tiam mi devas havi aliajn vestaĵojn, ekzemple kompletan, eĉ kravaton.

Uzitaj vestaĵoj

Ekzistas vendejoj, kie oni povas aĉeti uzitajn vestaĵojn. Ĝenerale ili estas bonkvalitaj (jó minőségűek), tamen mi ne aĉetas ilin. Neniam mi povas forgesi, ke tiuj vestaĵoj iam apartenis al aliaj personoj, do ili ne povas fariĝi (válni) la miaj.

Aĉeto per interreto 1

Neniam mi aĉetas vestojn en interreto, ĉar tiam mi ne povas surprovi ilin. Mi scias, ke oni kutimas aĉeti per interreto, sed mi ne havas konfidon (bizalom).

Aĉeto per interreto 2

Aĉetadi per interreto estas tre agrable kaj komforte. Ofte mi aĉetas to-ĉemizojn, diskojn, sportŝuojn, librojn, manĝaĵojn ktp. Mi pagas surloke (helyben) en mia hejmo per kontanta mono (készpénzzel). Mi estas kontenta pri tiu servo (szolgáltatás).

15A) MAGYARORSZÁG. MIRŐL HÍRES?

Mit mutatna meg külföldi ismerősének

Budapesten/Magyarországon? Miért?

Miről híres Magyarország és a magyarok a világban?

Budapeŝto

Mi prezentus nian ĉefurbon, Budapeŝton al eksterlandanoj. Verŝajne ili rigardus ĝiajn vidindaĵojn kun granda plezuro. Ili estas:

Parlamentejo, Fiŝista bastiono, monto Gellért, (kurac)banejoj, metroolinioj, belegaj pontoj, muzeoj, teatroj, Placo de Herooj, Danubo, Burga bazaro ktp.

Kuracakvo, kuracbanejoj

En Hungario troviĝas multaj banejoj kun kuracakvo. Kuracbanejoj estas en Hajdúszoboszló, Gyula, Hévíz, Harkány, Eger, Nyíregyháza, Mezőkövesd, Miskolctapolca, Sopron, Győr, Bük, Demjén, Egerszalók ktp.

Multaj hungaraj kaj eksterlandaj gastoj vizitas ilin.

Hungarecaj manĝaĵoj, trinkaĵoj

Turistoj scias, ke nia lando famas pri hungarecaj manĝaĵoj: gulaŝo, perkelto, farĉitaj brasikoj, kazeitaj nudeloj, paprikita terpomaĵo, paprikita kokinaĵo, kolbasoj Csabai, Gyulai, Debreceni ktp. Ili gustumas tiujn manĝaĵojn, kaj trinkas famajn hungarajn vinojn.

Futbalo

Dum la kvindekaj jaroj la hungara futbalo estis mondfama. Ofte eksterlandanoj mencias (megemlítik) la nomojn de grandaj futbalistoj: Bozsik, Czibor, Puskás, Kocsis, Grosics. Ili apartenis al la tiel nomata (úgynevezett) ora futbalteamo (aranycsapat). Nuntempe kelkaj hungaraj futbalistoj gastrolas (vendégszerepel) eksterlande, sed la hungara nacia futbalteamo estas malforta.

Balatono

Multaj turistoj vizitas nian hungaran maron, Balatonon, kie ili povas sunumi, baniĝi, naĝi. En diversaj urboj oni aranĝas (rendez) interesajn programojn, festivalojn, kie la turistoj fartas tre bone.

Nobel-premiitoj

17 hungaroj ricevis Nobel-premiojn. Inter ili estas kuracista profesoro Albert Szent-Györgyi, verkisto Imre Kertész, fizikisto Dénes Gábor, kemiistoj György Oláh kaj János Polányi, ekonomisto János Harsányi.

Pri Hungario

Hungario havas kontinenan klimaton, do la temperaturo de la sezonoj diferencas. Sur la supro (tető, csúcs) de la monto la temperaturo estas pli malvarma. La nombro de la sunplenaj horoj estas tre altaj en Hungario. La plej varma monato estas Julio, kaj la plej malvarma monato estas Januaro. Somere povas esti tridek ses, eĉ kvardek Celsiaj gradoj, kaj vintre povas esti minus dudek gradoj.

La aŭtuno komenciĝas en Septembro. Tiam la folioj de la arboj fariĝas multkoloraj, kaj la arboj estas plenaj de fruktoj. En Oktobro kaj Novembro ofte pluvigas, frostas kaj nebulas.

1956

La 23an de Oktobro 1956 eksplodis (kirobbant) revolucio, kiun dum la socialismaj jaroj oni nomis mise (hamisan) kontraŭrevolucio.

Revoluciuloj (forradalmárok) kaj la tuta hungara popolo postulis (követelt): liberan, sendependan (független) Hungarion, sistemon de multaj partioj (többpártrendszer), presliberecon (sajtószabadság), eliron de la soveta armeo (szovjet hadsereg kivonását) ktp.

La soveta armeo atakis Budapeŝton, nian tutan landon kaj okupis (elfoglalta) ĝin. La estro de la revolucio Imre Nagy kaj aliaj batalintoj (harcosok) estis ekzekutitaj (kivégezve) aŭ enkarcerigitaj (bebörtönözve). Oni povas paroli kaj pensi libere pri tiu mondfama revolucio nur komence de la 1990-aj jaroj.

15B) CÉLNYELVI ORSZÁGOK (ÖSSZEHASONLÍTÁS)

Hasonlítsa össze a választott országot és Magyarországot (éghajlat, kultúra, szokások).

Szívesen élne-e az adott országban? Miért (nem)?

Hungaraj laboristoj en eksterlando

Centmiloj hungaraj laboristoj, kuracistoj, inĝenieroj, familioj serĉis kaj trovis laboron en Anglio, Germanio, Aŭstrio. Ili elmigris por havi novan vivon eksterlande.

Araba kulturo kaj religio

En la pasintaj jaroj multaj enmigrantoj venis al Eŭropo. Tio kaŭzis (okoz) kaj kaŭzas grandajn problemojn. Nuntempe bariloj (kerítés) ŝirmas (véd) Hungarion laŭ la serba, kroata, slovena landlimoj.

Arabaj kaj aliaj enmigrantoj reprezentas tute alian kulturon kiel la hungara. Ĝenerale ni estas katolikoj, sed ili estas mahometanoj.

Kie mi vivus volonte?

1. Mi ŝatas vivi en Hungario. Neniam mi povus imagi mian vivon en aliaj landoj. Mia gepatra lingvo estas la hungara, mia patrujamo (hazaszeretet) apartenas al Hungario, kie loĝas miaj gepatroj, parencoj, geamikoj, mi parolas bone nur en la hungara lingvo.

2. Se mi povus ellerni la anglan lingvon sufiĉe bone, kaj mi estus pli juna, eble mi povus vivi en Usono. Ofte mi rigardas amerikajn filmojn, kaj la vivo en Maiami aŭ Florida plaĉas al mi.

3. Oni diras, ke en Nederlando estas plena demokratio. Mi vizitis ĝin, kaj mi povas diri, ke nederlandanoj estas trankvilaj, simpatiaj, karaj; ili akceptas fremdulojn (idegen) kun granda amo kaj interesiĝo.

4. Se ekzistus (létezne) Esperantujo, kompreneble mi ŝatus vivi kaj loĝi tie. Ĉiuj parolus nur Esperante, kaj ni povus kompreni unu la alian en tiu interesa, facile ellernebla, internacia lingvo. Bedaŭrinde tio estas nur fantazio. Mia edzo diris, ke mi havas grandan fantazion. Eble li pravas.

Mediterranea homo

Mediterraneaj landoj situas apud Mediteranea maro (Földközi-tenger). En Eŭropo ili estas Grekio, Hispanio, Portugalio, Italio, Francio. Somere mi vizitis Hispanion (Grekion, Italion). Homoj, kiuj loĝas en la Mediteranea regiono, havas alian guston kaj vivstilon ol la hungaroj. Mediteraneaj homoj estas laŭtaj, parolemaj, vivĝojaj, modvestitaj, elegantaj. La sunbrila klimato, malvarmeta vintro influas ilin (befolyásolja) pozitive.

Laŭ mia opinio ili vivas sen depresio kaj stresoj.

Ili ĝuas la vivon (élvezik az életet). Ili pasigas sian liberan tempon en societoj (társaság), amikaj rondoj (baráti kör). Ili havas bongustajn manĝaĵojn, trinkaĵojn, gastamon (vendégszeretet), feliĉon kaj grandan, larĝan fantazion, temperamenton.

Italio

De la 22-a ĝis la 30-a de julio mi kun miaj familianoj pasigis dek neforgeseblajn tagojn en Italio. Mi tre ŝatas la someron, do mi ĝojis pri la belega, varmega vetero.

Kompreneble mi ne povis sunumi tuttage sur la marbordo, ĉar la sunbriloj estis tre fortaj. Ofte estis ĉirkaŭ 36-38 gradoj en ombro. En Rimini ni renkontiĝis kun miaj bonaj hungaraj geamikoj, kun kiuj mi studis en la universitato. Ni fartis tre bone. Ni rigardis diversajn vidindaĵojn, ekzemple, fortikaĵojn, marakvan akvarion, belegajn montojn, riverojn, galeriojn kaj akvofontojn (forrás).

Nia plej interesa travivaĵo okazis dum la rigardo de granda akvario. Mia pli maljuna filino pensis, ke la fiŝoj volas manĝi ŝin. Ŝi imagis, ke ŝi estas sub la akvo, kaj ne povas enspiri/elspiri aeron (belélegezni, kilélegezni).

Poste ŝi trankviliĝis, kaj volis tuŝi (megéríteni) la fiŝojn.

TARTALOMJEGYZÉK

- 1 A) Család, rokonok, barátok, generációk 4
- 1 B) Ünnepek, hagyományok 5
- 2 A) Lakóhely, lakás, házimunka 9
- 2 B) Lakókörnyezet, szomszédok, nevezetességek 12
- 3 A) Foglalkozás, munkahely, kollégák 14
- 3 B) Otthoni, iskolai, munkahelyi napirend 15
- 4 A) Iskola, tantárgyak 17
- 4 B) Továbbtanulás, pályaválasztás 19
- 5 A) Kommunikációs eszközök 20
- 5 B) Idegen nyelvek tanulása, motiváció, különórák 22
- 6 A) Baráti társaság, baráti kör megválasztása 24
- 6 B) Kapcsolattartás régen és most 26
- 7 A) Szabadidő, hobbi (általában és konkrétan) 28
- 7 B) Tévé, mozi, színház, zene 33
- 8 A) Egészséges életmód, dohányzás, alkoholfogyasztás 37
- 8 B) Sport, testnevelés az iskolában 41
- 9 A) Üzletek, piac, vásárlási szokások 43
- 9 B) Reklámok és szolgáltatások 46
- 10 A) Étkezés, étkezési szokások 48
- 10 B) Otthoni étkezés, vendéglátás 51
- 11 A) Utazás iskolába, munkahelyre. Tömegközlekedés 54
- 11 B) Közlekedés Magyarországon 56
- 12 A) Utazási formák 57
- 12 B) Úti élmények. Külföldi és hazai utazás 58
- 13 A) Környezetünk és időjárásunk 62
- 13 B) Természeti környezet, kirándulás, kert 65
- 14 A) Aktív és passzív pihenés 66
- 14 B) Divat, öltözködés 68
- 15 A) Magyarország. Miről híres? 70
- 15 B) Célnyelvi országok. (Összehasonlítás) 72